

SLOVENEK

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V spravi prejeman mesečno . . . " 1.70

== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

== Inserati: ==
 Enostopna peštvrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . " 15 "
 za trikrat . . . " 13 "
 za večkrat primeran popust.

Paročna oznakla, zabavale, osmetilnice itd.:
 enostopna peštvrsta po 2. vin.

== Poslano: ==
 enostopna peštvrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenem t. nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Slava junakom ob Soči!

Dunaj, 26. novembra. Iz vojnotiskovnega stana se poroča:

Junško borbo naših hrabrih čet na soški fronti bode mogoče povsem oceniti šele kasneje v vsi veličini, ko bode na razpolago snov bojnih poročil. Danes osvetljujejo le posamezne objave iz manjših frontnih oddelkov skoro bliskovito ogromni kaos mnogodnevni vroči bojevi, ki imajo skupno ime tretje soške bitke. Že ti migljeji pa odpirajo pogled na vsoto junštva, hrabrosti in požrtvovalnosti za cesarja, kralja in domovino, ki štejejo to vztrajno in uspešno obranilno borbo med najlepše čine orožja v naši vojni zgodovini in vijejo nezvenljivega lavorja okrog častnega štita onih čet in oddelkov, ki se je udeležilo.

Vzvišena je hvala pehoti. Nad 50 ur je sovražna artiljerija obdelavala z neprestanim ropotajočim ognjem dele fronte, katerim je veljal napad, kritja so bila na mnogih krajih sestreljena v razbite razvaline, kopicile so se izgube, a navzlic temu se je vzdržala pehota neomajna v tem peklu in je nestrtega poguma pričakovala sovražnega navala. In Italijani so se privarili, val za valom, štiri dni naskoki za naskokom, vmes pa neprestani peklenki ogenj iz topov vseh vrst in kalibra. Premoč je omogočila sovražniku, da je podil v juriš vedno novih polkov; pri posameznih frontnih oddelkih posameznih naših polkov so ponovili med bitko sovražniki napad tudi štiri- do petkrat.

Nepremagljiv je vzdrževal postojanke pehotni polk št. 61. Ponovno se je pretil sovražnik v razbita kritja, pri eni stotnji celo dvanajstkrat, a junškega duha so vedno nadkrilili hrabri vojaki 61. polka v besni telesni borbi sovražnika in ga vrgli nazaj, ne da bi bil mogel porabiti rezerve. Vrli ljudje so ostali navzlic živce uničujočega vpliva večdnevni boj tako čilega duha, da je ena stotnja udrla pri obrambi sovražnega napada preko kritij, ujela pri zasledovanju enega častnika, tri častniške novince in 51 mož, poleg tega uplenila en strelni stroj. Ker radi izgub ni bilo mogoče več zasesti postojanke v skupni nepretrgani črti, držale so se stotnije svojih častnikov, katerih junški vzgled jih je vedno bodril k sunku, ako si je drznil napadalec preplezati razvaline kritij.

Pehotni polk št. 46 so poklicali po dolgih bojih s sovražnim topničarskim ognjem na rezervno postojanko, da bi si odpočil. A pehoti je bil le kratak, zakaj treba je bilo prinesiti pomoči na frontni oddelek v hudi sili. Nemudoma se je napotil podpolkovnik Zeiss na odkazano mesto z več stotnjami, se je vrgel na sovražne mase in

jih pognal nazaj. Res je bobnala laška artiljerija več dni po zopet priborjeni postojanki, a vrli možje od polka 46 niso omahovali in se umaknili, niso se dali motiti niti po divjih bojih, ki so se bili v sosednih oddelkih in obujali često skrb na nevarnost od strani. Nekatere druge stotnije polkove so prišle pod vodstvom majorja Dendorfer baš o pravem času, da so podprle težko ogroženi odsek na krilu in ga pokrepile tako, da je postojanka ostala trdno v naših rokah navzlic mornemu topničarskemu ognju in ponovnim jurišem italijanskim. Ostanek polkov se je porabil po stotnjah in celo po četah, kjer je bila sila največja. Tudi tukaj so se izkazali navzlic temu, da so bili pomešani z drugimi oddelki in v težavnih borbenih razmerah, s heroiško požrtvovalnostjo.

Oddelek, ki je mohl iz naših postojank naprej, je moral prebiti umevno največja prizadevanja sovražnikova. Tukaj so ustavili laške napade izkušeni borilci pehotnega polka št. 43, ki so se jim upirali od 17. do 19. oktobra z uspešnim streljanjem navzlic hudemu ognju, predno je sovražnik mogel v bližino našim postojankam. Ko so pozvali polk v rezervno postojanko, so nastavili Italijani z napadi na zaželjeni oddelek tem huje. Borba je divje vrela okolo označenega oddelka, ki je naposled padel navzlic zopet na pomoč poslanemu polku sovražniku v roke. Toda to možem polka 43. ni šlo po godu. Brez povelja se je zagnal drugi bataljon dne 23. opoldne na sovraha in mu ob prvem navalu iztrgal pridobitev. Italijani so bili v tem že nagrmadili krepkih rezerv, katerih sunek se ni poznal samo v onem predležem delu, temveč se razširil tudi po sosednih oddelkih jarkov, v katerih so se ugnezdili nemudoma. Drugi bataljon 43. polka, ki je po izgubah bil dokaj manjši, ter takisto tukaj boreči se 24. lovski bataljon sta morala čakati pomoči, zakaj tudi lovci so v zadnjih vročih bojih izgubili mnogo borilcev; saj so morali vzdrževati del fronte, ki ga je v boku obstreljevalo sovražno topništvo. Čeprav so neprenehoma padajoče granate bile uničile cele roje, vzdržal je bataljon neomajen in se je lotil celo napada v bok, ko je levo nioogovemu stališču bila stvar kočljiva, in je ta napad odločil zmagovit uspeh, ki je doslej po bataljonu zaiete ujetnike zvišal po številu za 1 častnika in 70 mož.

Ko je prihitel v pomoč drugi bataljon polka 46., katerega prejšnjih činov smo že omenili, so se vrgli ti trije oslabeli bataljoni proti večeru krepkega duha napadajoči na sovražnika in mu iztrgali vse pridobitve, razven najdel se roztezaajočega jarkovega kosa, ki so ga Italijani že zvezali po tekališču s svojimi postojankami in

pri katerem je mogla po izkušnjah posebno strahovito delovati sovražna artiljerija.

Naslednji dan naj bi bil uvil v častni venec pehotni polk št. 39 nov list slave. Navzlic vztrajnemu laškemu obstreljevanju je zavračal vrli polk v dosedanjih dneh boja več silnih naskočnih poskusov vedno novih laških čet. Sedaj je nameraval sovražnik ponoviti proti polku nov silovit sunek, ki ga je uvedel z nepopolnim artiljerijskim ognjem. Posebno na tri stotnije so se neprenehoma vsipale plohe granat. Vsa kritja so se razpočila v razvaline in sipino ob tem peklu. Ko je italijanska pehota zadrževala v juriš, ji ni bilo težko polastiti se tega postojankinega dela, v katerem se je jela takoj ukopavati z mnogimi strelnimi stroji vred. Ojačeni po 3. stotnji 46. pešpolka in po 2. bataljonu ogrskega črnovojniškega polka št. 29 so se pripravile slabotne rezerve, ki jih je imel polk št. 39 na protinapad. Le pol ure ga je pripravljalo topniško obstreljevanje z uspešnim ognjem. Ob prvem navalu so vrgli Italijane iz oddelka postojankinega, a sedaj se je stovprav pričela trda čelna borba, v katero je zagnal sovražnik nepričakovano okolo šest bataljonov, da so se morale naše čete umakniti nenadnemu sunku. A le za hip. Urno so se zbrale stotnije okoli častnikov, ki so se z malimi četami vrgli brez pomisleka zopet na preporne postojanke in na deset do dvajsetkratno premoč. Tega besnega navala pa Italijani navzlic veliki premoči niso vzdržali. Ko so v besni borbi švigali po glavah udarec za udarcem, se je udalo 7 častnikov in 260 mož s petimi strelnimi stroji vred, ostali pa so pobegnili in naš učinkoviti ogenj iz topov in strelnih strojev za njimi, je pokosil še mnogo bežečih vrst. Nad tisoč mrličev in trije razstreljeni strelni stroji so obležali pred tem ozkim odsekom, v katerem pa je tudi okoli 100 mrtvih Lohov čakalo, da jih pokopljejo naši.

Enako junštvo je izvršil 28. oktobra četrti bataljon 39. in drugi bataljon 43. pehotnega polka, ko je po majhnem odmoru zopet vzplamtela bitka. Zopet so bili oddelki treh stotnij, v katere so mogli udreti Italijani po hudem topniškem ognju. Sedaj je bobnala po njih in jih mehčala naša artiljerija, nakar so se lotili pol bataljona polka 43 in rezervniki bataljona 39 protinapada, ki je gnal Lahe neprestano iz ene postojanke v drugo, tako da je že ob deseti dopoldne bil v naši posesti ves izgubljeni frontni del.

Nehvaležno pa bi bilo, ako bi se v zvezi s pehoto, ki se je udeleževala v tretji soški bitki kakor povsod vedno

najtežjih in najkrvavejših del, ne omenjalo topništva, ki je v teh bojih še prekašalo tradicionalne najsvetleje čine. Vsak klic v podporo, ki so ga zaklale prve pehotne čete, so uslišali vrli topničarji, ki so sami stali v hudem ognju, v najkrajšem času. Izbornim in uničljivim uspehom so zadušili že v kal napade, dočim so razkropili napadajoče čete ali prisilili sovražnika v vrnitev, preden se je mogel približati pehoti, udeleževali so se odlično pri preganjanju onih čet, katerim se je vendar posrečilo, da so udrle v naše postojanke, kakor gori omenjeno.

Hladnokrvno streljanje in spretno vodstvo kaže posebno okolnost, da so vselej prav pogodili in ponajveč uničevalno obstreljevali taktično najvažnejši cilj, dostikrat le na kratko objavo in navzlic urno menjajočim se potrebam borbe — ne da bi ob majhni razdalji borečih se čet le enkrat bile prišle v nevarnost naše čete. Učinek topov v boku, ki so stali v strelni črti skoro s pehoto in nadaljevali z ognjem proti bližajočim se okrepilnim četam celo v ročni borbi in tako nemalo pripomogli k srečnim uspehom, je takisto sloviti kakor hrabro vedenje topniških opazovalcev, ki so vso bitko ostajali v najsprednji borbeni črti. Lahko je tedaj umeti, da poveljniki in krdelci soške armade priznavajo iskreno hvaležnostjo odlično soudeležbo topništva.

Heroiškim delom glavnega orožja se pridružujejo hvalevredno dela tehniških krdel. Brez izjeme so delali noč za nočjo hrabri saperji in se niso menili za sovražni ogenj ne za vsakovrstne težkoče, porabljali so nadčloveških močij, da so popravljali razstreljena kritja in ovire in mnogo dolžnosti zvesto se zavedajočih saperjev je našlo junško smrt. Častno so tekmovali z njimi delavski oddelki, katere so jim v pomoč pritegnili dostikrat v najsprednje vrste in častno prebili težko izkušnjo.

Nič manj zaslužno ni bilo vedenje telefonskega možstva. Noč in dan so bili telefonisti na mestu, vedno neutrudni, vedno pazljivi. Posebno se je izkazalo gradbeno možstvo, ki je o priliki pogostih poškodb telefonske naprave, ostavilo kritja v najhujšem ognju in ne glede na nevarnost in žal mnogoštevilne žrtve popravilo zveze. Njim gre zahvala, da krdelom tudi na najnevarnejših progah nikoli ni dolgo nedostajalo to važno in za uspeh borbe naravnost neizogibno prometno in sporazumno sredstvo.

Ako povzamemo delo vseh bojevnikov soške armade, poraja se nam čustvo ponižne hvaležnosti napram jun-

LISTEK.

Izpoved starega srbskega učitelja.

(Iz bolg. »Vojnih Izvestij« poslovenila M. K.)

Sofija, 12. novembra 1915.

Dospeli smo v Vrnsko kopališče, najlepše zdravilišče v Srbiji, nedaleč od mesta Vranje. Naokoli se razprostirajo krasni holmi. Pred kopališčem se nahaja diven vrt. Od začetka vojne do danes še nismo imeli tako krasnega dne kot je današnji. Zrak je sicer vlažen, a mil, kakor da dišeš neki zdravilen vonj. Vojaki si suše proti solncu svoja premočena ogrinjala, a mi častniki se zabavamo s starim Velkom, izobraženim Srbom. Velko, bivši učitelj matematike na belgrajski dekliski gimnaziji, sedaj nadzornik Vrnskega kopališča, je visoko izobražen mož. On je ostal edini od celega osebja na tem samotnem kraju z nekaterimi na revmatizmu bolnimi vojaki, med njimi tudi dva poročnika. Ostali so tukaj v zdravilišču. Stari učitelj nam odgovarja svobodno na stavljena mu vprašanja. Na ustnih mu sicer igra smeh, a pozna se, da ga mori težka tuga. To smo opazili vsi, zato ga nikdo od nas ni hotel

zbadati zaradi hudobij, ki so nam jih Srbi prizadeli v zadnjih desetletjih. Za vedno pa mi ostane v spominu starčev tužen pogled, iz katerega blišči poslednja agonija umirajočega, pogled podobno ugašujoči sveči. Njegove besede so bile iskrene. V tem tišem, prijetnem kraju, v obsevu planinske krajine je bilo usojeno, da smo slišali globoko obtožbo glede poginjajoče Srbije.

»Kaj bo z mano,« pravi stari učitelj, »ne vem. Jaz sem imel vedno dobro mnenje o Bolgarih. Ljubil jih sicer nikdar nisem, kajti v srcu sem čist rodoljub. Vi vidite, da vam govorim odkrito, brez strahu. Ubijte me, ako hočete! Cela Srbija propada, naj postanem tudi jaz žrtev za milo domovino. Edini mi sin je padel že pred meseci v boju z Avstriji. Domovina mi je ostala edina uteha, a sedaj ko propada tudi ta, gubi nadaljno življenje zame vsako važnost. Boli me, silno me boli, tukaj noter v prsih se mi trga...« Starec joka. Jok za rodno grudo se razlikuje od drugega joka. V njem je manj solz a večja bol; ta jok je tih, pritažen, stiška prsi in gleda iz obupnih oči...

»Pred kratkim se je nahajal tukaj kralj Peter. On je dostikrat prihajal sem in so je jako rad razgovarjal z menoj. Gledam ga in si mislim: Ta človek je dospel na srbski prestol po poti po-

skropljeni z nedolžno krvjo, sled krvave igre izigrane od njega samega. On nas vlada z nekakim navideznim spojojem, a celemu narodu je znano, da ima krvave roke. On je ubijalec! Ne morete si predstaviti, kako mori dušo zavest, da ti je glavni voditelj prestopnik... Včasih sem ga opazoval, ko se je sprehajal sam po bližnjih stezah, ali pa zvečer, ko se je vlačil kakor kača ob reki; najstrašnejše se mi je videlo, kadar je po cele ure strmel gori proti zvezdnatemu oboku. V takem slučaju sem bil prepričan: Da! on je nespokojen, vest ga grize; gotovo ga preganja prikazen Aleksandrova, pred oči mu stopa cel težki zločin, katerega je izvršil! Mi smo narod, v katerem igra umor najvišjo vlogo! Človeškega življenja ne cenimo! Naša država je barbariska, preprežena z zarotami in podkupljenji. Pojma za blagorodje nimamo. Ubijalci so junaki, a pošteno misleč človek se šteje za plašljivca.

Mi poginjamo, kaj ne? Zapuščamo zgodovinski oder kot samostalna država. No to je logičen konec našega bitja. Pašič, kralj Peter, vsi večerajšnji in današnji voditelji Srbije — oni niso krivi našega propada! Oni so samo proizvod grozne srbske faktičnosti. Sistem našega državnštva, kriva izobrazba mladine, brezmejna pohlepnost po veličju

— samo to je dovedlo Srbijo v sedanji nesrečni položaj. — Malo jih je, ki to verujejo, akoravno je čista resnica. Lepo je navdušiti mladino, da ljubi rodno zemljo. A slepiti mlade lahkovarne glavice na sramoten, goljuviv način o moči Srbije, o njeni mogočnosti in o brezkrainosti mnogobrojnega srbskega plemena, to je podlost. Namesto da vzgojiš trezno, resno ljudstvo, katero bi znalo precejevati stališče Srbije v zgodovinskem teku z drugimi državami, ter da ozdraviš bolno-eksaltirano potomstvo, prepojeno z najnižjim šovinizmom — to je najpoglejši atentat proti celotnemu normalnemu razvitju države.

Srbija najbrž izgine za vedno. Naj bo za zgled drugim malim državicam naša nemila usoda. Ako je egoizem posameznika že tako velika napaka, je veliko zlo v razvitju celih narodov. L. 1885. smo vas napadli, ker smo vam zavidali združitev z Rumelijo, leta 1912. smo vas izmamili, ker smo vam zavidali vašo slavo. Danes plačujemo za naše pregrehe. Prav imate, bodite kruti in neusmiljeni, a ne proti ljudstvu, ki bega brez obrambe gladno in lačno po snežnih gorah in planinah, ampak proti onim, ki so zakrivali vaše in naše gorje. Teško mi je, ko se čutim ujetnik. Teško mi je biti pod bolgarskim go-

kom, ki noč in dan, dan in noč, teden za tednom in mesec za mesecem prebijajo nedoglednih muk in ki navzlic strahotam neprenehoma divjajoče bitke že trikrat porazenim zbranim močem verolomnega soseda branijo zvesto in neomajno vhod k upadu v našo domovino. A tudi občudovanje boje polnilo enkrat vse one, ki so sedaj naši sovražniki v svetovni vojni in so lahko verno nadejali se razpada Avstro-Ogrske, vse one, ki sedaj še ne morejo vedeti, kako titanski se bore naši tam doli proti laški zahrbtnosti in premoči.

Avstrijska industrija in ogrska negotoba.

Zbornica dunajske borze je v svoji plenarni seji sprejela resolucijo, da se takoj začno predpriprave za bodoče gospodarsko zblizanje Avstrije in Nemčije. Glede negotobe za Ogrsko pa zahtevajo trajne carinske skupnosti med obema polovicama monarhije.

V »Osrednji zvezi avstrijskih industrijcev« je poslanec dr. Licht govoril o »Industriji in negotobi«. Povedal je, da so se predpriprave za pogajanja že pričele. Ogrska vlada je razglasila, da noče izzavati svoje državne zbornice, da bi že med vojsko odločila v tej zadevi. Ogrska vlada je pripravljena samo v glavnih točkah doseči sporazum z avstrijsko vlado, poudarja pa interese ogrske države. V imenu avstrijskih industrijcev je dr. Licht zahteval, da bodi konec negotobnih bojov, ki se ponavljajo vsakih deset let in zelo škodijo politiki in gospodarstvu monarhije. Skupnost gospodarskega ozemlja in svobodo prometa je treba pragmatizirati, to se pravi: izvzeti iz onih zadev, ki jih je treba od časa do časa obravnavati po enakih načelih. Državno pravno je treba zakoniti enotno carinsko ozemlje. Mišljenje in stališče avstrijske industrije izraža soglasno sprejeta resolucija, ki se dosledno glasi:

»Obe državi avstro-ogrski monarhije, že po zemljepisni legi, skupni zgodovini, njunem mestu med drugimi državami in po svojih gospodarskih posebnostih, ki se srečno dopolnjujejo, določeni za najtesnejšo zvezo in v tej svetovni vojni v najzvestejšem orožnem bratstvu zmagoviti, moreta priti do polnega razvoja svoje gospodarske moči in državne sile le tedaj, če imata skupno popolno skupnost gospodarstva in prometa. V tem prepričanju pričakuje avstrijska industrija, da se trajno določi enotno gospodarsko ozemlje kot neobhodno potreben temelj za vse dogovore v zadevah, ki se imajo med Avstrijo in Ogrsko obravnavati po istih načelih. Ta načelni in obvezni sporazum obeh vlad o trajni enotnosti carinskega in gospodarskega ozemlja in skupne trgovske politike pa se ne more izvršiti nikdar prerano in celotno, ker je ta sporazum predpogoj, da se določijo naše stališče napram gospodarskemu zblizanju z Nemčijo, kar avstrijska industrija odkritosrčno pozdravlja, če se bodo popolnoma upoštevale njene upravičene zahteve. Nasproti temu pa sedaj ne bi bila na mestu končna ureditve v večini podrobnih negotobnih vprašanj, ker ni mogoče doseči popolne jasnosti o merodajnih državno-, gospodarsko- in finančno-političnih predpogojih.

Pač pa bi bilo pospešiti že pričeta in zelo potrebna predela in predpogajanja.

Ker negotoba poteče šele s koncem l. 1917., bi bilo treba končno negotobo pridržati, da se vrne mir in v Avstriji ustavno življenje, da se avstrijski zbornici zagotovi njeno sodelovanje, kakor to zahteva tudi ogrski zakon. Osrednja zveza zahteva, da bo avstrijska industrija v stanu, da svoje želje glede negotobe pravočasno izreče in se v teh vprašanjih posluša neposredno na pristojnem državnem mestu.

Tako avstrijski industrijci. V kratkem pričakujemo izjave avstrijskih kmetovalcev.

Za vdove in sirote naših vojakov.

— Spominjajte se ubogih vdov in sirot naših junakov! Po celi deželi je veliko zanimanje za božičnico ubogih sirot naših kranjskih junakov, ki so v tej strašni vojski dali življenje za cesarja in milo domovino. Vsak, ki je tako srečen, da od vojske ni neposredno zadet, bo gotovo, če mu je le količjak mogoče, prispeval za »vojno sirotinsko božičnico« in tako pomagati, da bo ob letošnjih božičnih praznikih padel žarek radosti v vsako pomoči potrebno hišo v deželi, ki je izgubila po krutosti vojne svojega hišnega očeta in reditelja. Nihče, ki ima čuteče srce, ne bo zamudil plemenite tekme radodarnosti za one, ki so vredni največjega usmiljenja. Najmanjši dar, prihajajoč od dobrega srca, se bo hvaležno sprejel in bo prišel v prave roke. Darove sprejemajo vsa županstva in vsi župni uradi na Kranjskem in kot nabitralna centrala, deželna blagajna v Ljubljani.

DAROVI.

Za božičnico vdov in sirot naših kranjskih junakov so darovali: Centrala c. kr. sirotinskega pomožnega zaklada celokupne oborožene sile na Dujaju 5000 K; deželna kranjska 5000 K; dr. Ivan Šusteršič, deželni glavar s sprogo 100 K; Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani 100 K; dr. Evgen Lampe, deželni odbornik, 20 K; Nikolaj Stazinski, župnik, Primoskovo pri Kranju, 15 K; Franc Lavtičar, c. kr. okrajni šolski nadzornik v Ljubljani, 10 K; Franc Knaflič, tovarnar v Šmartnem pri Lj. 50 K; Ivan Ogrin, veletržec in posestnik na Laverci, 50 K; Matija Zamida, ravnatelj deželnih uradov, 20 K; deželno uradniško mesto venca na krsto umrle gospe Zorke Pavlin, žene deželnega oficijala, 45 K 50 vin.; Franc Zajc, c. kr. finančni svetnik v pokoju in nadzornik deželnih naklad, 10 K; Anton Cesen, pismonoša v Dolu pri Ljubljani, 5 K; župnijski urad na Homcu 12 K; J. Mol, župnik v Trzinu, 10 K; Marija Jelenc, trgovka, Križ pri Trziču, 15 K; Viktor Čadež in Tomaž Javornik, Kaplja vas pri Trziču na Gorenjskem, 10 K; Jožef Potokar, župnik v Trziču, 20 K; župni urad v Trziču, 40 K; Franc Vidmar, župnik v Trziču, 6 K; hranilnica in posojilnica v Trziču 10 K; Ivan Vrhovnik, trnovski župnik v Ljubljani, 20 K; župni urad Stara cerkev na Kočevskem, 10 K; župni urad na Vrhniki 35 K. — Blagim darovalcem bodi izrečena prisrčna zahvala. Naj bi našli še obilo posnemovalcev! Darove sprejema deželna blagajna v Ljubljani kot centrala, razen tega pa tudi vsi župni uradi in županstva na Kranjskem. — Odbor za vojne sirote.

mного blažji. Vi niste maščevalci. Mnogo, mnogo bližji ste pravi kulturi kakor mi...»

Sključena postava učiteljeva se odpravi proti dvorani, kjer se nahajajo bolni Srbi. On obrne pogled na streho kopalnice, kjer ponosno plapolata bolgarski prapor, in se stresne. Gotovo ga je dirnilo v dno duše. Pogledam moja tovariše in opazim da so vsi resni. Tudi jaz se zamislim. Prva misel mi je bila, da pretehtam ali smo mi Bolzari zares Bolji od Srbov. Po kratkem preudarku mi odleže v prsih... Da! mi smo v primeru s Srbi boljši, a vendar pa ne sime no nikdar pozabiti nesreče Srbije...

Stemni se. Noč zagrne celo okolico v temen plašč; zdravilišče kralja Petra postane še čarobnejše, počbno osamljenemu zakletemu gradiču v pravljicah. V sobi, kjer se nahajajo bolniki, brli medla svetilka. Planine okoli so posute z ognji, ob katerih sede naši vojaki. Tišina...

Zjutraj rano, ko je bila družina pripravljena za odhod, me obvestijo, da so našli vojaki starega učitelja obešenega na neki hruški. To me nikakor ne iznenadi, kajti vedel sem, da duh ubogega Srba premaga njegov razum. Vojaki ga hočejo pustiti viseti rekoč: Naj se igra veter z njim.

»Ne! ta človek je bil trdno uverjen, da mi nismo maščevalci; snemite ga z vrvi in ga pokopljite! Grob mu okinjajte s cvetjem, napravite križ in nanj zanišite: Velko Dimitrijevič, Srb iz Belgrada.«

Na po'ju usmiljenosti.

»Čeche« je prinesel nedavno podlistek svojega dopisnika Jana Haličkškega, ki izvršuje svoje bogoljubno delo na južnozahodnem bojišču, kjer se bojujejo proti laški premoči hrabri slovenski polki. Rečeno poročilo se glasi:

V naši novi bolnici vejejo že alpski vetrovi in v jutranjih urah vlada precejšen mraz. Če stopimo v barako-bolnico, vidimo takoj, da se vsi vojaki-ranjenici zavijajo v odejo zlasti zjutraj. S teh bližnjih gorskih velikánov, ki so deloma pokriti s temnimi gozdovi, veje hlad, z bolj oddaljenih ledenikov tudi mraz.

Velika zgradba za sto in sto ranjenec se razprostira pred nami, sredi nje stoji stebri, ki nosijo streho. V štirih vrstah stoji postelja pri postelji, polne bolečnih vzdihov. Za naše ranjence je dobro preskrbljeno; lepo posteljo z žimnicami in z žičnimi vlogami dobi vsak bolnik. Ko se bolnim vojakom odkazujejo ležišča, se gleda v prvi vrsti na to, da so bolniki ene in iste narodnosti skupaj. Izvrstna naprava: Čeh poleg Čeha, Nemec poleg Nemca, Slovenec poleg Slovenca. Slednji ranjenec ima poleg sebe svojega rodnega brata. Veseleje minevajo našim ranjenecem dolge ure, ko čujejo krog sebe glasove mile materinske govorice. V bolečinah se tolažijo drug drugega. Lahko ranjeni berejo svojim sosedom časnike, ki jih prejemo od upravnikev za ranjene vojake. Kakšno veselje v daljnji tuji deželi poslušati, kaj pišejo listi, pisani v dragi domači besedi! Koliko olajšave, koliko utehe tiči v tem, ve samo tisti, kateri je daleč od doma prikovan na bolniško posteljo. Od vseh krajev prejemo časopise, vsi naši ranjenici dobijo zdajpazdaj kakšen časnik iz domovine; samo Rumunji so tako nesrečni, da se zanje pravzaprav nihče ne zmeni. Tudi drugače so vredni obžalovanja. Malokje najdemo vojaka, ki bi umel njih jezik. Z žalostnim ošesom zrejo na nas, kadar prihajamo, da bi razdelili časopise med vse okoli ležeče bolnike, ko zanje nimamo ničesar. — Najbolj bolne imam na številki deseti. Tu ne slišite cel dan bolj glasne ali vesele besede, temvečkrat se pa čujejo stoki in vzdih. V bolnici imam ranjence s prav svežimi ranami, ki so jih dobili k večjemu pred par dnevi v junaški borbi proti bivšemu izdajalskemu zavezniku.

Hodimo od postelje do postelje in tolažimo, kakor vemo in znamo; gledamo, da lajšamo bolečine ranjenim in bolnim. Nekateri ranjenec, s katerim se morete domeniti, vam stisne roko, kakor bi pri vas iskal pomoči, drugi spet pa samo roko steza. Kako se jim zjasni lice, kadar izpregovorite z njimi v njih materinem jeziku. Kako zaiskri oko ranjenim Čehom, kadar čujejo tolažilne besede v jeziku, katerega jih je naučila njih mati. V takem trenutku se res lahko pozabi največje bolečine in muke.

Pristopil sem k postelji, ki je stala v kotu tiste sobe. Ranjenec se je prosiče k meni obrnil.

»Kak jezik govorite?« sem ga vprašal slovensko.

»Govorim po slovensko,« mi je odgovoril ranjenec.

»Kako se počutite?« ga vprašam dalje v njegovem materinskem jeziku.

»Nič dobro ne!« in mi je pokazal rano, ki je držala v drob. Ranjenec drob, ranjena jetra. Huda, v resnici nevarna rana, pri kateri ne sme ranjenec geniti se, temveč le mirno ležati. Glavna reč je, da čisto miruje; zastoni bi bila vsa zdravniška pomoč, če bi ranjenec ne kazal trohice dobre volje za zdravnikov nasvet. Res da je jako neprijetno in težko po več dni počivati v postelji, pa ni drugače.

»Vem, da bom umrl!« je pripomnil.

»Kako moreš vedeti? Kaj si vsega-veden kakor Bog?« sem ga čudež se vprašal.

»Katere vere si?«

»Rimskokatoliške!«

»Zakaj torej misliš, da boš umrl?«

Kje te boli?«

»V drob!« in mi pokaže na trebuh.

»Ali si kaj dobro spal?« je vprašal zdravnik, ki je ravnokar pristopil k njegovi postelji.

»Ej, slabo!«

»Čez mesec dni boš zdrav!« ga je tolažil zdravnik.

»Nak, umrl bom. Jako me boli!« je trdil Slovenec.

»Dieta in mir že naprejš!« se je obrnil zdravnik k strežaju, ki ima tukaj službo.

»Oporoko sem že naredil: rad bi se izvedel!« je zaželel ranjenec mene in sklenil roke.

»Tudi sveto popotnico bi rad?« sem ga vprašal.

»Seveda rad!« je ves vesel pokimal z glavo.

»Le moli, pridem k tebi precej.«

Pri tej priliki sem podelil sv. poslednje olje še dvema drugim ranjenecema. Spet mi je dobro služil Polyglotus confessorius; res ne vem, kaj bi počel kurat v vojaški bolnici brez njega, ko ima izpovedovati vse mogoče narodnosti naše monarhije. Če se ima najpotrebnejše opravilo opraviti, da dobi ranjenec sveto odvezo, se mora izpovednik spriči tolikih narodnosti poslužiti Polyglotta.

Mislím, da so kurati slovanskih narodnosti najpripravljeni za razgovor z ranjenci. Nam češkim kuratom dela največ preglavice, da madžarščine in rumunščine prav nič ne razumejo. Z vsemi drugimi prebivalci naše monarhije se pogovorimo lahko vsaj za silo.

Neka naša bolnica, ki je v taboru, nima doslej svojega duhovnega oskrbnika. Od vojnega poveljnika smo bili določeni trije kurati, da opravljamo eden za drugim svojo službo v njej in poleg tega še vsak v svoji bolnici. Jaz sem prišel prvi na vrsto.

Toliko da sem opravil sveto daritev, je čakal deseti iz prideljene mi bolnice name, da bi prišel takoj z Bogom, češ, da čaka name težko ranjen Hrvat.

Vzel sem sv. popotnico in sv. poslednje olje pa hitel preko posekanega gozda proti bolnici. Tam je name čakal zdravnik, v čegar oskrbi se je nahajal ranjenec.

»Bodi tako prijazen, pa preženi temu človeku njegovo fiksno idejo, da mora umreti. Nič ne vem, kaj bi z njim. Venomer kliče: »Gospod župnik, gospod župnik!« Pravi, da mu brez njega ni mogoče umreti. Da, govori mi na dušo, jaz menim, da bo tebe ubogal, saj je videti veren človek.«

»Z veseljem. Hvala, da si me na to opozoril,« pa sem se posiovil od zdravnika.

»Gospod župnik, svečo, da bom mogel umreti!« mi je zaklical ranjenec in stegnil roke proti meni. Pred menoj je ležala izmučena postava nekdanj orjaškega Hrvata. Sama kost in koža. V lice rumen. Morda je v duhu že nad zvezdami.

Stopim k njegovi postelji, gladim mu razpaljeno čelo in ga pričnem tolažiti z besedami sv. pisma:

»Veruj, tvoja vera ti je pomagala!«

Ranjenec poslušal, molči in kima; v njegovi duši se odpira novo polje k premišljevanju, poslušal, njega verna duša preudarja in veruje.

»Verujem v tebe, moj Bog!« je izpregovoril ranjenec tiho, sklenil roke in obrnil svoje oči proti nebu.

Le eno željo je imel, ki sem mu jo moral izpolniti. V rokah je hotel imeti gorečo svečo. Poslal sem mu iz svoje cerkve svečo, ki je bila na oltarju. Imel je potem dvojno veselje in radost, da je dobil svečo in še tako, ki je poprej gorela na oltarju.

Zvečer sem ga obiskal še enkrat. Zdravnik se mi je že oddaleč nasmihal.

»Ti ne veš, kako mu je odleglo po tvojem odhodu. Vročina je padla na normalno stopnjo in prepričan sem, da bo ostal pri življenju!«

Vera dela v bolnicah čudeže.

Slovenska pridiga na krovu bojne ladje.

Slovenski mladenič piše: Ljuba mama! Nekaj veselega Vam sporočam. Včeraj, to je v nedeljo dopoldne smo imeli na krovu sv. mašo in slovensko pridigo! Tako lepo je bilo, ves sem bil zatopljen v sv. opravilo. Saj še nikdar nisem prisostvoval službi božji ob takih okoliščinah. Milo je igrala godba, da nam je vsem seglo do srca. Verujte mi, globoko sem bil ganjen in delal sem sklepe za bodočnost. Spominjal sem se vseh Vas, naše Avstrije, vladarja. Zavedal sem se, da mora vse, kar je dobrega na svetu, toliko trpeti, da se okrepi in utrdi. V teh trpljenja polnih časih si hočem tudi jaz skovati trden značaj v vsem dobrem, da nikdar več ne omahnem.

Slovenska pridiga iz ust slovenskega duhovnika! Prvič po dolgem času so nam zopet doneli na ušesa mili domači glasovi, besede blagovestja o ljubezni do Boga in bližnjega. Ko bi nam Bog še večkrat poslal slovenskega duhovnika, da bi dobre blodil in padle klical, da vstanejo. Slovenski duhovnik — Slovenec najboljši prijatelj in tolažnik! Bog mu plačaj!

Lahko si mislite, kako ponosni smo bili, ko se je v našem jeziku pridigalo. Razen Slovencev so bili na Kustoci Hrvatje, Nemci, Italijani, Čehi in Ogrji, a samo mi smo bili tako srečni, da smo slišali božjo besedo v domačem jeziku. Bili smo iz srca hvaležni.

polno paro odplujeta proti morju. Štiri ladje z znaki Rdečega križa se zibljejo na vodi in čakajo žalostnega tovora, ki ima še danes priti...»

Na pomoč našim beguncem!

Posredovalnica za goriške begunce
v Ljubljani se prav iskreno zahvaljuje vsem onim darovateljem oblek in obuv, kateri so se že na prvi poziv odzvali z množičnimi darovi. Posredovalnica je te obleke že popolnoma vse razdelila, in sicer nekaj med tukajšnjimi begunci, v veliki večini pa je odposlala v begunski tabor v Bruck ob L., kjer so nastanjeni begunci iz Bovca, Tolmina, Volč, Kanala, Deskelj, Plavi,

St. Ferjana, Podgore, Pevme, Gorice, Opatjega sela in Doberdoba. Te dni je dobila Posredovalnica iz omenjenega tabora poročilo o tamošnjih razmerah. Iz istega se spozna, da je potreba preskrbeti tamošnje begunce z zimskimi oblekami skrajno nujna in siljena. Za sedaj je odposlanih skupno 133 kosov obleke. A kaj je to v primeri z 3000 begunci, ki so vsi po večini oblečeni le v lahka oblačila? A begunci iz Bovca, Volč, Plavi in Doberdoba so celo bosih in nagih! Zato prosimo Posredovalnico prav nujne in hitre pomoči. Vsak kosček obleke je dobrodošel. Posebno pa obuvata in zimske spodnje obleke. Posredovalnica rada sprejema tozadevna darila, katera pošlje nato takoj v Bruck ob Litvi, kjer je potreba najhujša.

V Gorici 25 milijonov škode samo na staubah.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 26. novembra. Uradno se razglasa:

Položaj na Goriškem se ni izpremenil. Ljuti boji trajajo dalje. Ponojni napadi sovražnika proti odseku Oslavje so se izjalovili. Na severni strani gore sv. Mihaela so se ponoči še bojevali. Naš ogenj je zadržal nek napad na vrh navedenega griča. Odbiti so napadi proti prostoru pri sv. Martinu. Čim jasnejše izpoznava Italijani brezkoristnost tudi svoje zadnje ofenzive, tem gostejše padajo težke bombe in zažigalne granate v mesto Gorico, ki je zdaj načrtno razstreljujejo v razvaline. Vsak dan je višje število požganih in uničenih hiš in cerkva. Dosedanja škoda na poslopih se cenil s 25 milijoni kron, preceniti se pa ne more škoda zasebne lasti, umetnin in zbirke.

Namestnik načelnika general. štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Laško uradno poročilo.

Dunaj. (Kor. ur.) I z vojnega tiskovnega stana:

Poročilo laškega generalnega štaba 24. novembra:

Ponoči na 23. t. m. in bodoči dan je poizkušal sovražnik z ljutimi presenetljivimi in z naskakovalnimi napadi pridobiti nazaj nekaj važnih postojank, ki smo jih vzeli. Take akcije je izvajal na Col di Lana in v odseku pri Zagori in Oslavju kakor tudi na višinah severnovzhodno od Oslavju.

Sovražnik je vse te akcije uvedel in jih podpiral z močnim artiljerijskim ognjem. Z najtežjimi izgubami za sovražnika smo odbili vse napade. Na znani višini kota 189 je popustil nad 300 mrličev. Naša neprekinjena ofenziva na kraški planoti je dosegla večeraj v odseku gore Sv. Mihaela sijajen uspeh. Obsežne globoke utrdbne meje četrim vrhom griča in cerkvi sv. Mihaela smo vzeli, obkolili posadko in jo večinoma ujeli. Kmalu na to je s pal sovražnik na izgubljene postojanke artiljerijske krogle vseh kalibrov in je zbral v varstvu tega ognjenega nasipa vzhodno od sv. Martina strašne sile na protinapad. Naša pehota se je pa krepko branila v postojankah, ki jih je hitro in točno dosegla. Naša artiljerija je osredotočila dobro namerjen hiter ogenj na sovražne kolone in jih je razkropila. V naše roke je padlo 514 ujetnikov, med njimi veliko častnikov, dalje veliko živih, streliva in vojnega materiala. Sovražna letala so metala bombe na Arsiero, kjer so napravile le malo škode in na Alo, kjer so ranjeni štiri vojaki. Neko lastno letalno brodogveje je metalo bombe na letališče pri Ajševicah, drugo, ki je sestavljamo, pri Ajdovščini in postaji Vogersko, Ajdovščina, Rifenberg in Štanjel. Letala so, kakor po navadi, obstreljevale brambne baterije, a so se vrnile nepoškodovana.

25. novembra. Boj s topovi in delovanje pehotnih oddelkov v odseku med Adizo in Brento in v Karniji.

Nek sovražni letalec je vrgel tri bombe na Tolmezzo. Zadet ni nihče, škode ni veliko. Na višinah severnozahodno od Gorice se je večeraj ljuto nadaljeval boj. Naša posadka na Kalvariji je pridobila z osvoboditvijo novih strelskih jarkov na prostoru. Nek sovražen protinapad je bil v ljutom ročnem metežu z metanjem bomb odbit. Tudi na kraški visoki planoti smo napredovali v odseku gore Sv. Mihaela kakor tudi med Boskinom in Petovljami in južno od tam v smeri proti Sv. Martinu. Ujeli smo 54 sovražnikov.

× × ×

Pol leta vojske z Italijo.

Kodanj. (Kor. ur.) »Politiken« (list je prijazen sporazumu) izvaja: Med bojiščimi velcsil se dejansko trdo vojskujejo le na laškem bojišču. V torek je preteklo pol leta, odkar je napovedala Italija vojsko.

tegnejo, ker hočejo maščevati tovariše. A krđela se niso zadovoljila samo z obrambo, tudi z različnimi podjetji niso dala priti premočnemu sovražniku do sape. Pogostoma se je posrečilo stoltnjam s podjetnimi častniki na čelu, da so udrle v sovražne postojanke, vrgle iz njih sovražnika, razrušile zgradbe in se vrnile potem v svoja kritja.

Značilno za te boje je bilo tudi vedne štajerskega bataljona, ki je bil šest tednov v sovražnem topniškem ognju ter v ognju pehote, ter je večkrat odbil srdite pehotne napade. Nekega jutra so se Lahi lotili iznova besnega napada. Ko so se približali že na 100 korakov, čakali so naši junaki, da bi se približali na 80 korakov. Sedaj so se oglasili naši avantii in oddali hkrati salvo na napadalce. Pol jih je obležalo na mestu.

Razven čet v prvih vrstah je pohvaliti tudi ogromno delo, ki jo vrše vojaki za fronto. Nedostajanje vode in cest je ustvarilo omrežje izbornih cest in veliko preskrbo z vodo. Tudi stanovališča v izpraznjenem ozemlju so izboljšali, posebno pa ustvarili snoco, katere niso tam nikoli poznali prej v toliki meri. Tako ustvarja armada v tej deželi navzlic vojnim nadlogam važno kulturno delo.

General Boroević o italijanski armadi.

Nekemu vojnemu poročevalcu je izjavil general Boroević: »Če se presojajo dela Italijanov, se ne sme prezreti, da razpolagamo z izkušnjami 15mesečne intenzivne vojske. Cadorna se je začel pa šele učiti. Naj se vojak v vojni šoli kot teoretični strateg še tako izkaže, se le moderno bojišče zelo razločuje od teorije. Cadorna se je zdaj že veliko naučil. Lahi so se začetkom ognja nekoliko bali. Vojska jim je bila nekaj novega, naše čete so pa tvorili v vojski izkušeni veterani. Laški vojaki so se hitro poboljšali. Priznati se mora pošteno, da zdaj hrabro naskakujejo. Vsak narod ima svoj temperament, ki se kaže tudi na bojišču. Nemeč se odlikuje z zavestjo dolžnosti in z ljubeznijo nasproti domovini, odločen je, vztrajen, ne pozna strahu, miren in hladnokrven. Te lastnosti so mu prirojene in se mu v šoli od prvega dne dalje vtiskavajo. Rus, če ga častniki dobro vodijo in če jim zaupa, kaže vse najboljše vojaške lastnosti Slovanov. Prodira zelo počasi a z veliko vztrajnostjo, dokler ne pade. Srb se vojskuje do nezavesti in je občudovanja vreden borilec, agresivnejši, divjejši, odločnejši, kakor Rus, ki ga presega po iniciativni in samozavesti tudi Italijan, tipičen zastopnik razburjivega latinskega temperamenta, napada kakor veter; a če se izjalovi napad, se umakne še hitrejši, kakor je prišel. Italijan dozdej še ni pokazal tiste vztrajnosti, tiste zagriženosti z nohti in zobmi, ki jo pokaže Rus večkrat, Srb pa vselej. Veliko seveda je odvisno od častnikov. Lahko se trdi, da prispeva k bojni vrednosti čete poveljnik in častniki morebiti 80 odstotkov. Videl sem čete, ki so veljale za ničvredne, a junaško so se izkazale, ko so dobile nove častnike. Prigovarjam četam in jim navdušuj, da se ti po črni obraz, obetaj jim, da pridejo v Valhalo, a ničesar ne opraviš, če čete nimajo pravih častnikov, ki poznajo svoje ljudi in ki jim tudi ljudje zaupajo. Razlikujejo se pa tudi čete same v eni in isti armadi. So čete, ki najboljše postopajo le s popolnim želodcem, ki so najboljše volje in najvztrajnejše, dokler morejo veliko in dobro jesti. Druge čete imajo zopet drugačne lastnosti. Kakor se zde te lastnosti malenkostne, so pa le mnogokrat zelo važne. Častniki morajo zato natančno poznati svoje ljudi, zanimati se morajo za nje osebno, osebna hrabrost, izkušnje, znanje in vodilne lastnosti častnikov šele izpopolnijo čete. Kar pomenja hrbet telesu, to pomenja častniški zbor armadi. Če je ranjen hrbet, sledi lahko oslabilost, možgani pošiljajo še vedno svoja povelja, a udi jih ne morejo več ali jih pa le deloma izvedejo. Ravnotako se godi armadi, če je častniški zbor slab ali pa pomanjkljiv.

O sedanjih dogodkih je izjavil general: O izgubah Italijanov seveda ne morem podati natančnih podatkov, a po raznih informacijskih virih cenim, da so izgubili Italijani v prvih treh bitkah približno 300.000 mož. Njih izgube so na gotovih mestih naravnost strašne. Pred našimi strelskimi jarki leži na tisoče nepokopanih mrličev. Samoobsebi umljivo je, da so naše izgube neprimerno nižje. Naši ljudje stojijo namreč v jarkih, ki jih sovražnik ne vidi. Njih puške in strojnice kose Laha, ki naskakujejo na strmini. Tu sta dva zemljevida (general me je peljal k mizi, na kateri so ležali zemljevidi, miza s tremi stoli je tvorila edino opravso sobe); en zemljevid kaže našo postojanko mes. junija, na drugem sem za beležil našo sedanjo postojanko. Kakor vidite, se ni nič izpremenilo relativno govornje. Veliko nižino odstran Soče smo izpočetka prepustili Lahom in nismo poizkušali, da jo zopet vzamemo. Kjer smo zavzeli prvotno postojanke, tam še stojimo in ostanemo, če bo le to v naši moči. Videli boste zdaj zopet junaško hrabrost, vztrajnost in neprekosljivo vojno sposobnost mojih čet, ki so dozdej držale črto...

da so izgubili Italijani v prvih treh bitkah približno 300.000 mož. Njih izgube so na gotovih mestih naravnost strašne. Pred našimi strelskimi jarki leži na tisoče nepokopanih mrličev. Samoobsebi umljivo je, da so naše izgube neprimerno nižje. Naši ljudje stojijo namreč v jarkih, ki jih sovražnik ne vidi. Njih puške in strojnice kose Laha, ki naskakujejo na strmini. Tu sta dva zemljevida (general me je peljal k mizi, na kateri so ležali zemljevidi, miza s tremi stoli je tvorila edino opravso sobe); en zemljevid kaže našo postojanko mes. junija, na drugem sem za beležil našo sedanjo postojanko. Kakor vidite, se ni nič izpremenilo relativno govornje. Veliko nižino odstran Soče smo izpočetka prepustili Lahom in nismo poizkušali, da jo zopet vzamemo. Kjer smo zavzeli prvotno postojanke, tam še stojimo in ostanemo, če bo le to v naši moči. Videli boste zdaj zopet junaško hrabrost, vztrajnost in neprekosljivo vojno sposobnost mojih čet, ki so dozdej držale črto...

Tepeni Garibaldinci na Col di Lana.

Berolin. »Baseler Nachrichten« poročajo iz Verone: Naskok na Col di Lana je poveljeval polkovnik Beppino Garibaldi. Napadajoče bataljone so pod njegovim poveljstvom večkrat menjali. Avstrijske čete so dopustile, da so Lahi zasedli nekaj jarkov, nakar so Laha pognali v zrak.

Kako je sedaj v Rimu.

»Journal des Débats« piše o Rimu. V Rimu se pozna pred vsem, da ni tujcev, vsi so izginili. Imenitni in najdražji hoteli tožijo o slabih kupčijah. Po cestah je polno vojakov, vsi so v novih vojnih uniformah modro-zeleno-sivih. V kavarni Aragno je živahno vrvenje, zlasti ob prihodu novih častnikov. Dostikrat se srečajo znanci, ki so v miru stalno zahajali sem. Tudi v uniformah so ostali zvesti kavarni. Poleg sebe polagajo sablje, katerih nožnice so črno pobarvane, da se v vojni ne bi videle. Res so tako nevidne, da jih čisto pozabijo v kavarni. Izložna okna so opremljena v savojskih barvah, tudi poulični vozički nosijo italijansko zastavo. V izložbah knjigarn in fotografov je največ podob iz krajev, ki se imajo osvoboditi: dolomitska okolica, podobe iz Tridenta, Trsta, Pulja, od povsod, kamor upa dospeti Italija. Tudi mnogo slik »heroične srbske vojske« ter slik srbskega najvišjega poveljnika, »srbskega Cadorne« je v oknih glavne ceste, ki so razsvetljene z obločnicami, so razsvetljene kot navadno in svetilnice so nezagrnjene, ker se zapre električni tok v slučaju zračn. napada v centrali za vse mesto. Plinove svetilnic po stranskih ulicah pa so pobarvane temnomodro. Marmorna plošča pred spomenikom Viktor Emanuelovim je vedno polna cvetic, ker tu polagajo šopke in vence padlim.

Laški ministrski svet pred otvoritvijo zbornice.

Lugano. Dne 26. novembra je bil napovedan laški ministrski svet, da določi program vlade ob zborničnih razpravah in izjavo, ki jo poda zbornični ministrski predsednik. Spominski govori za rajnimi poslanci bodo v prvi seji zavzeli veliko časa. O Salandrovi izjavi se prične razpravljati komaj 2. decembra. Govornik se ni še noben vpisal, a stoji, da se nameravajo socialistični poslanci zelo poslužiti govorniške svobode in obrazložiti obširno svoje opozicijsko stališče proti vojski.

Nov list proti vojni v Italiji.

Curik, 26. novembra. Presstelegraph« javlja iz Turina: Socialistični »Avanti« bo v Rimu izdajal posebno glasilo, da še bolj krepko podpre svoje stališče proti vojni.

Koliko je izgubila Italija častnikov.

Lugano, 26. novembra. Na podlagi častniških vesti od zasebne strani sestavljena lista o izgubah častnikov v italijanski armadi, našteje 2 generala, 123 štabnih in 1609 drugih častnikov.

V Veroni ubit pobegli hujskač.

Lugano. Gimnazijski profesor dr. Sicher z južnega Tirolskega, ki je bil ubit ob letalnem napadu na Verono, je pripadal najhujšim vojnim hujskačem.

Kosovo polje v posesi zaveznikov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 26. novembra. Uradno se razglasa:

C. in kr. čete, ki se bore ob zgornji Drini, potiskajo sovražnika čez Goleš in prelaz Kozara in so vzlele Čajnico. Naši bataljoni so vrgli Črnogorce tudi na Gljevi Planini južnozahodno od Sijenice Južno od Novega Pazarja plezajo naše čete na Mokro Planino. Južnozahodno od Mitrovice smo prevzeli srbske zadnje oddeleke. Kosovo Po-

I je se nahaja celo v posesi zaveznikov.

Namestnik načelnika general. štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 26. novembra. (K. ur.) Wolff poroča: Vrženi so južnozahodno od Sijenice in od Mitrovice sovražni zadnji oddelki, ki so se na teh mestih še držali pred fronto vojne skupne generalfieldmaršala pl. Mackensena.

Vrhovno vojno vodstvo.

je bilo naznanjeno, da je dobilo društvo darov v gotovini 11 milijonov kron, za 739.000 kron vrednostnih papirjev in 832.000 kron prispevkov. Navzlic temu so morali realizirati nekaj v miru nabranega imetja. Dohodkov je bilo okroglo 13 milijonov kron, izdatkov 11 milj. 600.000 kron. Prebitku so enaki po priliki še neplačani računi za že prejete dobave. Predsednik prof. Frann je izjavil, da se bode ljudstvo gotovo rado zopet odzvalo prošnjam za pomoč.

— **Umrli** je v Celovcu socialnodemokratski občinski svetovalec Al. Neumann, stavni nadkomisar pri južni železnici.

— **Pašel** je na bojišču ob Soči Franc Okorn p. d. Višnar iz Šenčurja.

— **Za bolgarski »Rdeči križ«**. Na žitni Franceta Hrena iz Cerknice nabrala vesela družba za bolgarski »Rdeči križ« znesek 20 K, ki sledi po poštni nakaznici.

— **Iz Tržiča**. Dve nesreči v enem tednu. Čevljarju Franc Slaparju iz Bistrice je v tovarni Mally stroj nevarno poškodoval nogo. Strojarjem pomočniku Franc Benediku se je strupena tekočina za izpiranje kož izlila v oči in mu vzela vid. Eno oko je v veliki nevarnosti, da ne spregleda več. Oba ponesrečena sta v 16. letu. — **K Sv. Ani** je došlo 25 Rusov, da bodo napravljali les g. trgovcu Dolencu. — **Na poljskem bojišču** se je odlikoval bivši Orel Florijan Schweiger. Prejel je hrabrostno bronasto svetinjko. Bil je ranjen in od tedaj se ni več oglašil. Najbrže so ga ujeli Rusi. — **V ljubljanskem Marijanišču** je umrl vojak Janez Dolinar, voznik v papirnici Moline. Na laškem bojišču mu je šrapnelska krogla prodrla prsi. Zapuščava vdova s tremi nepreskrbljenimi otroci.

— **Za svetovni mir**. Italijanski učitelji so sklenili na kongresu v Peružiji izbaciti iz čitank vse članke o vojnah. Sličen predlog so sprejeli tudi francoski učitelji v Amiensu.

— **Na italijanskem bojišču** je bil ranjen dne 15. t. m. poročnik v rezervi gosp. Rado Hočevnar. Zdravi se v Ljubljani.

— **V bolnišnico v Gradec so prišli**: Tomaž Zupin in Pšate pri Cerkljah (notranja bolezen); Franetič Avgust iz Britofa pri Postojni (rana na desni roki); Fr. Breclj iz Šturja pri Vipavi (revmatizem).

— **Umor gozdarja**. Lesni tatovi so umorili c. kr. gozdarja g. Rudolfa Paa v Dolu. Paa je bil star šele 25 let in zapuščava mlado vdovo in hčerko.

— **Zakaj je moka tako draga**. Pod tem naslovom je prinesel »Slovenec« dne 22. novembra notico, ponatisnjeno iz nemških listov. Ker pa podatki ne odgovarjajo resnici, prinašamo pojasnilo, iz katerega bode razvidno, da so graški listi o faktu nemškem položaju napačno poučeni. Za pšenico dobi danes kmet res 34 K, vendar pa je dobil kmet, ki je oddal pšenico v juliju 38 K, do 15. avgusta 37 K, do 31. avgusta 36 K, do 15. septembra 35 K, tedaj je povprečna cena pšenice dokaj višja, kakor današnja prevzemna cena. Splošno smo imeli za pšenico zelo slabo letino in je bilo primeroma prav malo pšenice doma nakupljene; na celem Kranjskem n. pr. niti toliko, kar potrebuje Ljubljana za en mesec. Velika večina pšenice je morala priti iz Ogrskega, kjer pa je bila cena znatno višja in je vsled tega popolnoma nepravilno sklicevati se na današnjo ceno pri nas, kjer se skoraj nič pšenice ne dobi, tedaj je edino pravično upoštevati povprečno ceno domače in ogrske pšenice. Povprečna cena pa je z voznino vred 39 K 4 v, režijski prispevek Zavoda za promet z žitom znaša 20 v pri 100 kg, tedaj dobi mlinar pšenico po 39 K 24 v. Popolnoma izmišljena je tedaj trditev, da vzame zavod pri kilogramu 4 v, kar bi zneslo pri vagonu 400 K, dočim dobi zavod v resnici le 20 K pri vsakem vagonu. Tudi ni res, da dobi mlinar kot plačilo 2 K 18 v pri 100 kg pšenice, ker dobi faktu 3 K čistega plačila za mlenje, ne všteti dovoz s kolodvora in na kolodvor, za kar dobi še posebej plačilo. Ni res, da je razlika cene moke in pšenice 24 v pri kilogramu. Pšenica stane 39 K 41 v, moko pa mora oddati mlinar na prvo postajo po 42 K, za krušno moko (katere je 38 odstotkov) 58 K (25 odst.) za moko za kuho in 68 K (15 odst.) za moko za pecivo. Od razlike med oddajno ceno pšenice in ceno moke ne dobi zavod niti enega vinarja. Še bolj smešna je trditev, da dobe komisijonarji od kilograma pšenice 11.2 v, odštevisi par vinarjev za voznino, tedaj kar cel tisočak pri vagonu, dočim dobi komisijonar od celega vagona resnično le 60 K, in to za ves trud in stroške pri nakupovanju, tako da je le obžalovati, da se je komisijonarjem tako malo prisodilo. Če bi komisijonar ne smatral svoj posel kot častno mesto in izvrševanje patriotič-

ne dolžnosti, bi sploh ne dobili nobenega komisijonarja. Razlika cene moke, kakor jo odda mlinar in kakor se prodaja v trgovinah, je treba zopet pravično presojati. Vsled dolgotrajnega transporta se spraši vsaj 1 odstotek moke, za vreče plača trgovec po 3 K, prodajati jih more kvečjemu po 1 K 50 v do 2 K, dovoz s kolodvora po nekod več kilometrov daleč, vzame zopet povprečno 1 K, papirne vreče so več kot še enkrat dražje, kakor so bile v mirnem času, tako da pač noben trgovec danes ne bode obogatel pri kupčiji z moko. Poleg tega je treba plačati moko skoro dva meseca naprej in mora izgubiti precejšen znesek na obrestih. Bodimo le pravični in priznajmo, da bi bila moka in kruh, ako bi vlada ne ustanovila »Zavoda za promet z žitom ob času vojne«, vsaj še enkrat dražji, kakor pa je tako.

Prodaja krompirja za živino. V nedeljo dne 28. novembra 1915 ob 11. uri dopoldne se bo prodalo pri vojni rampi na blagovnem kolodvoru v Zalogu najvišjemu ponudniku 5 vagonov krompirja, ki je sicer za ljudi neužiten, pač pa se lahko porabi kot krma za živino. Proda se lahko tudi v partijah. Kupci bodo morali krompir v treh dneh spraviti s skladišča in poleg kupne vsote plačati še pristojbino za kolke.

Pred nedavnim časom se je čitalo v časopisu, da so na Moravskem naseljeni begunci iz juga zelo nezadovoljni, ker morajo baje delati pri kmetih. Po avtentično dobljenih informacijah izjavlja Posredovalnica, da ta vest ne odgovarja resnici. Stanje beguncev sicer ni nikjer rožnato, kar je umljivo, a izmed vseh beguncev so oni najbolj zadovoljni, kateri so naseljeni na kmetih, kjer prav radi z veseljem pomagajo obdelovati polje.

Vojska z Rusi.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 26. novembra. (K. ur.) Wolff poroča:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

Preprečen je poizkus Rusov, da prekoračijo Misse pri Pulpe. Odbiti so sovražni napadi pri Bersemünde na zahodni bojni črti pri Dvinsku.

Pri vojnih skupinah generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega in generala pl. Linsingena: Nič novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd. (K. u.) Rusko uradno poročilo 23. novembra: Na bojni črti pri Dvinsku severovzhodno od jezera Sventen smo vzeli prvo črto sovražnih utrd. Južnozahodno od Dvinske je napadel sovražnik ob reki Lankesa, a ga je prisilil naš ogenj, da se je umaknil z izgubami v svoje stare postojanke. Na ostali bojni črti od zaliva Riga do Pripjeta nobene izpremembe. Na levem bregu srednjega Stira so napadle naše čete sovražnika zahodno od vasi Kozlinec (severovzhodno od Čartoriska ob Stiru). Del sovražnikov je pobegnil, ostale smo poklali z bajoneti. V Galiciji na vzhodnem bregu Stira smo s streljanjem ustavili sovražen napad pri vasi Omielovka, južnozahodno od Trembovle. Na kavkaški bojni črti se ni nič izpremenilo.

24. novembra. Na bojni črti pri Rigi zahodno od jezera Kanger, severovzhodno od Tuckuma so Nemci poizkušali tekem dneva zopet, da se razvijejo v bojni črto iz ožin. Pred najskrajnejšim koncem otoka Dalen so Nemci včeraj zjutraj zopet napadli in zasedli selo Bersemünde. Naše čete, podpirane z rezervami, ki so prihitela na pomoč, so izvedle protinapad in so zopet osvojile Bersemünde. Ravno ta dan je nek naš novo sestavljen litviški oddelek zopet dokazal svojo vojaško srčnost in svojo vojaško hrabrost in je s silo napadel sovražnika. Na levem bregu Dvine, severno od Iluksta, smo zasedli po boju selo Janopol, štiri kilometre južnozahodno od Dvetena. Ob Dvini pod Dvinskem ogenj artiljerije. Naš ogenj je zadržal nemški protinapad severno od jezera Sventen na strelske jarke, ki smo jih pred kratkim vzeli Nemcem. V ostalih odsekih črte od zaliva Rige do Pripjeta je mirno.

Na levem bregu Stira pri vasi Podczewiczce-Nowo, severovzhodno od železnice Kowel—Sarny ob Stiri ljute praske. Nadaljuje se boj pri vasi Kozlinec, severno od Čartoriska.

Na ostali bojni črti na jugu se ni nič izpremenilo.

BESARABSKE BOLNIŠNICE PRENAPOLNJENE Z RANJENCI.

Jassy. Vse bolnišnice v Besarabiji so prenapolnjene z ranjenci v zadnjih bojih ob gališki meji.

RAZPUTIN.

Stockholm. Dejansko vodi notranjo in zunanjo politiko Razputin, ki je predvsem povzročil, da je odstranjen Nikolaj Nikolajevič, ki se nahaja zdaj

v nekem živčnem zdravilišču na Kavkazu. Car je prepričan o čudodelnem Razputinovem vplivu na vojsko.

PRISILNI POPOTNI LISTI NA POLJSKEM.

Berolin. Hindenburg je zapovedal, da se morajo vsi nad 15 let stari ljudje na zasedenem Poljskem dati fotografirati, ker uvedejo prisilne potne liste. Fotografirati morajo približno 2 milijona ljudi. Vsak dan jih fotografirajo 30.000; en milijon so jih že fotografirali. Dela 60 fotografov in 250 pisarjev.

Naši vojni ujetniki v Srbiji.

Dunaj. (Kor. ur.) Poveljnik vojnih ujetnikov, srbski podpolkovnik Šapenac je brzojavil 19. t. m. iz Prizrena Rdečemu križu na Dunaju. Brzojavka je došla 26. t. m. in slove: Počlašam se, ko odgovarjam na Vašo brzojavko, Vas obvestiti, da iz razlogov človekoljubja, ko izvršujem svojo dolžnost kot poveljnik vseh vojnih ujetnikov, z vsemi svojimi silami storim vse, kar morem v trenutnih razmerah vojnim ujetnikom v prilog storiti. Prosim Rdeči križ, da pouči rodbine ujetnikov o njih usodi, ki mi je pri srcu. Obvestil Vas bom o nadaljnjih mojih odredbah glede na vojne ujetnike in se Vam zahvaljujem na Vaših ponudnih uslugah. Prosim, verujte mi, da sem tudi s svoje strani popolnoma pripravljen, da koristim Vam. Poveljnik vojnih ujetnikov: podpolkovnik Šapenac.

Za mir.

Kodanj, 26. novembra. Iz New Yorka brzojavljajo, da hočejo ameriške žene uvesti veliko gibanje za mir. Vsaka posamezna žena unije, ki je članica tega gibanja, naj brzojavno prosi Wilsona, da prevzame vlogo posredovalca v vojski, 10.000 dolarjev je na razpolago za brzojavne stroške in na tisoče brzojavk je že oddanih.

Ljubljanske novice.

Ij Slučaj kozá v Ljubljani. V hiši št. 2v Kopališki ulici je obolela 5letna deklica Albina Pertot za kozami. Prišla je iz Trsta pred približno štirimi meseci v Ljubljano; ni bila cepljena proti kozam. Prepeljali so jo z infekcijskim vozom v epidemijsko bolnico, drugi družinski člani pa v mestno izolacijsko hišo v Strelški ulici, kjer ostanejo 15 dni kontumacirani. Sostanovalci hiše so ostali doma kontumacirani pod zdravniškim nadzorstvom in se bodo na novo cepili. Stanovanje se je razkužilo.

Ij Pozor! Trgovci in obrtniki se opozarjajo, da poteče rok dolžnosti naznanila za usnje, kože, kože in strojila v torek, dne 30. t. m. Naznanilo je poslato v enem izvodu c. kr. trgovinskemu ministertvu na Dunaju po stanju prejšnjega tretjega dne, t. j. od sobote, 27. t. m.

Ij Umrli so v Ljubljani: Juri Pirc, dninar, 68 let. — Tomaž Razinger, hiralec, 78 let. — Rudolf Stiegler, lovec. — Marijana Tavčar, mestna uboga, 69 let. — Santi Ollivieri, laški vojni ujetnik, 26 let. — Josip Mašek, pešec. — Toma Bumar, korporal. — Tatjana Leskovic, trgovčeva hči, poldrugeto leto. — Stanko Berlan, rejenc, 14 dni. — Marija Cepuder, učiteljeva vdova, 57 l. — Ana Duh, posestnikova hči, 6 let. — Marija Lombar, posestnikova vdova, 30 let. — Stefan Horvat, pekovski pomočnik, 46 let. — Rudolf Karkoš, Fr. Runsa, Igniska Mirtos, pešci. — Albert Köch, domobranski pešec. — Valentin Kodran, mestni delavec, 65 let.

Ij Oddaja pšeničnega zdroba pri mestni aprovizaciji. Drugi teden začne mestna aprovizacija oddajati zdrob za svojčas priglašene otroke. Zdrob se bo prodajal v mestni vojni prodajalni v Mahrovi hiši nasproti jubilejnega mostu. Za vsakega zglasenega otroka se dobi na enkrat 1 kg zdroba. Oddaja se ga le na krušne znamke. Da se prepreči naval, se razvrste priglašenci po naslednjem abecednem redu. Ponedeljek dopoldne dobe zdrob oni z začetno črko B, v ponedeljek popoldne začetne črke A, C, D in F; torek zjutraj G, tored popoldne K, sredo zjutraj H, I, J; sredo popoldne L, M, N; četrtek zjutraj O, R, četrtek popoldne P, petek zjutraj S, v soboto zjutraj Š, T, U, v soboto popoldne V, Z, Ž. Kdor ne pride na vrsto prihodnji teden, pride lahko pozneje. Zaloga zdroba je tako velika, da ga pride na vsakega otroka več kilogramov.

Ij Štetje goveje živine in prašičev. Da se dožene resnično stanje goveje živine in prašičev, je deželni odbor odredil za celo deželo štetje tega blaga po stanju z dne 1. decembra t. l. Popisovalna komisija za pravo mesto Ljubljano bo poslovala dne 1. in 2. decembra od 8. do 12. ure dopoldne

v mestni posvetovalnici na magistratu, dočim se bo živina na Barju (Hovica, Hauptmanca, Karolinška zemlja in Crna vas) kakor tudi v Sp. Šiški popisovala od hiše do hiše. Lastniki živine se tedaj pozivljejo, da pravočasno in resnično napovedo svojo govejo živino oziroma svoje prašiče. Zamolčanje ali napačne napovedi se strogo kaznujejo.

Odlikovanja.

Viteški križ Fran Josipovega reda na traku vojnega zasl. križca je dobil polkovni zdravnik v rez. dr. Otmar Szymanski, poveljnik rez. boln. Zavidovič v Kranju. — Ponovno Najv. pohvalno priznanje se je izreklo nadporočnikom Antonu Galzigna in Rudolfu Doskočil pp. št. 97; stotniku Teodorju Preisinger dom. pp. št. 27 in črnov. nadpor. dr. Fr. Duré. — Pohvalno priznanje so dobili stotnik Karl Rücker topn. p. št. 27; poročnik Alojz Wallner in Ivan Holeček, prvi pp. št. 84, drugi l. b. št. 3; dalje poročniki Franc Mader pp. št. 27; Ladislav Havaček gor. topn. p. št. 3 in Gustav Piskač žel.-brz. p. — Zlat zasl. križec s krono na traku hrabr. svetinjje sta dobila nadpor. prov. č. Ernst Pakič pp. št. 47; voj. reg. nadofic. Herman Fuchs pri 5. arm. pov. — Srebrni zasl. križec s krono na traku hrabrostne svetinjje je bil podeljen nar. Josipu Jaklič pp. št. 17 in Drag. Gjurič pp. št. 78; rač. podč. Ferd. Federsel topn. p. št. 27.

Armadno poveljstvo je podelilo: Srebrno hrabr. svetinjjo I. reda poročn. v rez. Lud. Kiegeri, nar. Emilu Radanovič, Franu Zabrič, Rudolfu Melihen, Antonu Cek, Matiju Prodan, četovodjem Juriju Božič, Josipu Stepčič, Ivanu Eitežnik, korp. Ivanu Sarič, Andr. Melihen, Antonu Klemen, Orlando Garniel, desetn. Antonu Leban, vsi pri pp. št. 97. — Srebrno hrabr. svet. II. reda desetn. Ivanu Beil pp. št. 97, dalje nar. Antonu Zadkovič, Stefanu Vuga, Franu Lukan, Ant. Toplikar, Alojziju Zarnik, Rudolfu Valenčič, Jos. Brence, četov. Hubertu Senica, Rudolfu Lenarčič, Franu Lunka, Petru Pirih, Lud. Komel, Ant. Dobrila, Filipu Peligon, Leop. Sufič, desetn. Franu Milovec, Juriju Vidali, Alojziju Cerne, Mihi Fajt, Ivanu Bak, Antonu Sepič, Jos. Krbačević, pešcem Franu Pretner, Jos. Balič, Stefanu Šuligoj, Ivanu Majer, Franu Winkler, Franu Seljak, Franu Volič, Andreju Šorli, Petru Hvala, Andr. Berginc, Josipu Kašca, Antonu Komac, Kazimiru Križmanič, Ivanu Petelin, Franu Skočir, Ivanu Trnovc, Val. Devjak, Petru Rovič, Ferd. Perkon, Jos. Zerjal, slugoma Ant. Legisa in Jos. Skočir, vsi pri pp. št. 97, dalje četov. Jos. Mavrič, korp. Franu Vivodi, Jak. Srebot, Alfonzu Palik, Ant. Marzola, Franu Jekič, Josipu Tomš, Antonu Badalič, Maksu Tence, Ivanu Tratnik, Josipu Zimmer, Matiji Kofolj, Ferd. Zlobec in Andr. Lavrenčič, vsi pri pp. št. 97. — Bronasto hrabr. svetinjjo nar. Josipu Zuljan, Jos. Blažič, Viktorju Kralj, četov. Ivanu Palčič, Franu Bačič, Franu Marinčič, Jakobu Divjak, Klemenu Winkler, Ernstu Rusjan, Leopoldu Ukovič, korpor. Rudolfu Vidmar, Antonu Paliska, Ivanu Istinič, Ivanu Fon, Ferd. Rot, Izidorju Ferfolja, Petru Dans, Josipu Mozetič, des. Ivanu Bole, Josipu Snel, pešcem Antonu Sufič, Franu Seljak, Blažu Palčič, Alojziju Zabreščak, Jos. Skočir, Vincencu Geržetič, Franu Cigoj, Antonu Krebelj, Josipu Cigoj, Antonu Grdina, Alojziju Jeler, Ivanu Landschbauer, Ant. Vončina, Ivanu Florjančič, Josipu Rojc, Fr. Jagodnik, Josipu Cigon, Ivanu Šarič, Avg. Calligaris, Antonu Florečič, Ant. Gaberšek, Ivanu Gržinič, Ivanu Bobek, Alojziju Jazbitz, Franu Prinčič, Antonu Pribac, Mihi Radič, Andr. Reichenberger, Antonu Staner, Ant. Stopar, Josipu Starčič, Ivanu Zarzut, Ivanu Muzenič, Alojziju Bajt, Franu Ambrožič, Jakobu Škrli, slugom Jos. Pirijevec, Franu Štrukelj pri pp. št. 97.

KINO CENTRAL

v deželnem gledališču.

Danes v soboto, jutri v nedeljo in v ponedeljek.

V viharju in miru.

Velika družinska drama.

Zajčja pečenka.

Veseloigra.

Gospodarsivo.

Nižje avstrijske deželne zavarovalnice.
Ko je pred štirimi leti nižjeavstrijska deželna zavarovalnica na življenje in rente pričela z razdeljevanjem čistega dobička v obliki dividend na svoje zavarovance, se je to dejstvo z veseljem povsod označevalo kot viden znak jako ugodnega razvoja. Da je ta zavod tudi v vojnem letu 1914, ko je bil vsled velikih izprememb in ovir, ki jih ima vojna za posledico, zelo neugodno trpel promet, navzlic temu izkazal prebitke 900.000 kron, torej 100.000 kron več, kot prejšnje leto, in je med svoje zavarovance zopet razdelil nad 300.000 kron, je gotovo najboljši dokaz o varni in zanesljivi podlagi, na kateri je bil zavod ustanovljen.

Prvega vojnega leta pa ni dobro prestala samo zavarovalnica na življenje in rente, temveč so se odlično izkazale tudi druge deželne zavarovalnice. — Zavarovalnica zoper požare, ki zopet izkazuje večje število novih članov, je mogla razdeliti čez 150.000 kron. — Da zavzema ta zavarovalnica danes na Nižje-Avstrijskem prvo mesto, ni samo posledica dejstva, da dobe 50% prebitka občine, temveč tudi to, da so premije jako nizke in da nudi zavarovalnica, kot javen zavod, veliko varnost, predvsem pa ugodna cenitev pri požarih in točnost pri izplačevanju škode; vse to je zavodu dovedlo mnogo novih članov in je po nekaterih občinah število zavarovancev pri deželni zavarovalnici največje.

Nižjeavstrijska deželna nezgodna in jamstvena zavarovalnica. Ta oddelk je vsled vojne prav posebno trpel, ker je v mnogih podjetjih prenehalo delo ali pa se omejilo in je na ta način izpadlo mnogo zavarovanj, med tem, ko je bilo nabiranje novih članov v drugem polletju docela onemogočeno; kljub temu pa se je v prvem polletju 1914 pridobilo mnogo več zavarovancev, kot v l. 1913. in se je dosegel prebitke, katerega se je glasom pravil pripisalo jamstvenemu skladu. Ta zavarovalnica se je počela posebno s podučevanjem kmetovalcev o neugodnem in jamstvenem zavarovanju in se je osobito stremilo za dosego zavarovanj šol, cerkva in občin.

Tudi deželna zavarovalnica za živino, ki se je morala svojočasno boriti z velikimi težkočami, je v popolno zadovoljnost mogla odgovorjati vsem tokom minulega leta stavljenim zahtevam, za kateri uspeh se je predvsem zahvaliti v letu 1910. izvedeni preosnovi in nje ugodnim finančnim učinkom.

Ce še pripomnimo, da je tudi deželna zavarovalnica zoper točo navzlic številnim nezgodam dosegla prebitke, lahko po pravici rečemo, da je Nižjeavstrijsko lahko ponosna na svoje deželne zavarovalnice in njihovo smoterno delujoče vodstvo.

Deželne zavarovalnice se morejo tedaj vsakomur najtopleje priporočati; iste nudijo polno varnost pri najnižjih premijah in brezhibno rešitev v slučaju nezgod. Ravno za časa vojne je bila največje važnosti za zavarovance varnost, ki jo morejo nuditi deželne zavarovalnice kot javen zavod, tembolj ker se je moglo opaziti pri zavarovancih precejšnje razburjenje radi varnosti tujezemskih zavarovalnic. — Zavarovalnica nudi tudi popolno jamstvo, katero se more zahtevati od nje z narodnega in patrijotičnega stališča.

Deželna zavarovalnica vporablja vplačane premije samo v korist zavarovancev in ni ustanovljena, da bi donasala dobičke delničarjem, še več, ko dosežejo jamstveni skladi gotovo, po pravih določeno višino, razdeljuje ista morebitne prebitke med svoje zavarovance; to dejstvo daje deželni zavarovalnici prednost pred vsemi drugimi zavarovalnimi družbami.

Kdor hoče tedaj skleniti kako zavarovanje za življenje in rento, ali zoper nezgode, za jamstvo ali zoper nezgode pri vodovodih, stori najbolje, če se obrne na nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico, ki ima po skoro vseh kronovinah, tako tudi na Kranjskem svojo podružnico, ustanovljeno po posredovanju in s pomočjo deželnega odbora. — S tem ne stori samo svoje patrijotične dolžnosti, temveč koristi tudi sam sebi.

Vodstvo kranjske deželne podružnice nižjeavstrijske deželne življenjske in rentne, kakor tudi nezgodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 12.

Trganje, bodiljaje in druge nečednosti kože odstranja razkužujoči, antiseptični in bol inča oči Fellerjev fluid iz razstinskih esenc z zn. „Elsa-fluid.“ To je staropriznava domače zdravilo za vtrganja, izpiranja in obveze. 12 steklenic pošlje za 6 kron poštne pristojbine lekarnar E. V. Feller, Stub. ca. E. z. trg št. 285 (Hrvatska). Nečednosti kože so čisto le posledice slabega odvajanja. Kdor trpi vsled zaprtja in težkega prebavljanja, naj zavziva Fellerjevo lagodno odvajajoče rahabarsko-krovelje z zn. „Elsa-krogel.“ 6 škatljice stane poštne pristojbe 4 K 40 v in jako dobro učinkuje. (—)

Opozarjamo cenjeno občinstvo na tvrdko Jos. Petelinc, tovarniška zaloga šivalnih strojev. Ker je moral oditi v vojaško službovanje, toda trgovina vseeno obstoji, se torej prosi cenjeno občinstvo v mestu in na deželi, da se pri nabavi šivalnega stroja obrača pismeno ali osebno le na tvrdko Josip Petelinc, Ljubljana, kjer se bo z vso točnostjo postreglo. Opozarjamo na današnji inserat.

Sanatori GUTENBRUH, Baden pri Dunaju
Frizikal. — dietetično zdravilišče I. vrste. Prospekti na razpolago. Seb-zdravnika: D. pl. Aufschneider, ces. svet. dr. Podzahradsky. 1001

Komu je znano

kaj o **Jerneju Prijatelju**, vojaku v L. I. R. 27. VI. Komp., 2. Zug. rojenem l. 1883 v Ponikvah pri Vel. Laščah, na zadnje bivajočem na Vrhniki pri Ložu. Po poročilu nekega čtovodje-domačina, je izginil imenovan 21. maja t. l. v bitki pri Delatyn-u (Kolomea). Vsa dosedanja poizvedovanja pri „Rdečem križu“, so bila brezuspešna. Kdor bi o njem kaj vedel, se vlijudno prosi, naj blagovoli isto poročati na naslov: **Janez Matevžič, pos., Vrhnika 60. — Stari trg pri Rakeku.** 2434

2505
Globoke žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubljeni sin ozir. brat, gospod
 cand. jur. Josip Rutar
c. in kr. praporščak v rezervi
dne 16 t. m. na kraškem bojišču padel za domovino.
Na pokopališču v Gorjanskem počiva mladi junak.
Sv. Križ pri Rog Slatini 22. nov. 1915.
Matija Rutar, c. kr. višji sod. svetnik, oče
Ernestina Rutar, mati in družna.

K. A. Kregar
Ljubljana, Sv. Petra cesta 21 23.
— Trgovci velik popust. —

Kovač
dobro izurjen v svoji stroki in v podkovanju konj, se išče. Lahko vzame v najem kovačnico na zelo dobrem, prometnem kraju, kjer je mnogo zasluzka, ali pa dobi službo proti gotovi plači po dogovoru. Trezni, vojaščne prosti ponudniki naj naslove svoje ponudbe na upravo „Slovenca“ pod št. 2512.
Ravnoisto podjetje sprejme spretnega
vrtnarja
ki bi poleg gojenja sočivja in sadjereje tudi nadziral druga kmetijska dela.

Manufakturna trgovina išče
za Ljubljano več
prodajalcev
in več
prodajalk
in tudi
kontoristinjo knjigovodkinjo

za takojšnji vstop z dobro plačo. Ozira se le na prvovrstne, stroke popolnoma večje moči z večletno prakso. Obširne ponudbe na »poštni predal 35« v Ljubljani. 2508

JEŽICE
(Knoppen) kupuje po najvišji ceni tvrdka
K. A. Kregar
Ljubljana, sv. Petra cesta 21—23. 2509

Št. 18.633.

Razglas.

V zmislu okrajnega deželnega odbora za Kranjsko z dne 8. novembra 1915. št. 14.474. se bo dne **1. in 2. decembra 1915** vršil popis goveje živine in prašičev za mesto Ljubljano po stanju z dne 1. decembra.
Komisija za pravo mesto bo poslovala v mestni posvetovalnici oba dneva od 8. do 12. ure dopoldne.
Na Barju in v Spodnji Šiški pa se bo popis vršil od hiše do hiše.
Lastniki goveje živine in prašičev se torej pozivljejo, da pridejo navedena dneva popisat svojo živino oziroma svoje prašiče na označeno mesto.
Kdor bi napačne podatke navedel, ali pa kaj zamočal, bo kaznovan v zmislu obstoječih predpisov.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 25. novembra 1915.

Št. 18867.

RAZGLAS.

Radl oddaje izvrševanja
dimnikarskih del
v vseh mestni in v magistratni oskrbi stoječih poslopih in dalje zaradi oddaje snaženja peči, ognjišč in dimnih cevij v mestni pehotni in topničarski vojašnici za leta 1916, 1917 in 1918, vršila se bode pri podpisnem mestnem magistratu v prostorih mestnega stavbnega urada dne **14. decembra 1915** dopoldne ob 10. uri javna pismena razprava.
Pogoji in vsi drugi dražbeni pripomočki razgrnjeni so v navadnih uradnih urah pri navedenem uradu vsakemu interesentu na vpogled.
Ponudbe, v katerih je naznaniti v številkah in besedah pavšalne zneske za izvrševanje dimnikarskih del v mestnih poslopih vstevši mestno pehotno in topničar-ko vojašnico, ločeno od ponudbe za snaženje peči, ognjišč in dimnih cevi v navedenih mestnih vojašnicah, izročiti je do določenega časa kolekovane in opremljene z vadijem 200 kron in zapečatene dražbeni komisiji.
Glede kolekovanja se vse ponudnike opozarja, da je isto izvršiti v zmislu za oddajo državnih dobav in del izdanih izvrševalnih predpisov k narebi celokupnega ministrstva z dne 3. aprila 1909 d. z. št. 61.
Izrecno se določa, da se na ponudbe, katere ne bodo povsem odgovarjale razpisnim določbam in pogojem, ter na ponudbe, katere bi bile pogojno stavljene, prepozno ali naknadno izročene, ne bode oziralo.
Mestna občina si pridržuje oddati razpisana dela po lastnem prevdarku tudi drugemu nego najnižjemu ponudniku.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 24. novembra 1915. 2506

Visokemu plemstvu in cenjenemu občinstvu na blagohotno znanje!
Počastčen sem z naročilom, naj razpečavam med patrijotičnim cenj. občinstvom na Kranjskem in Stajarskem patrijotično umetnino
„Veliki čas“
profesorja Ludv. Kocha v korist „invalidnemu zakladu c. in kr. vojnega ministrstva — urad za vojno preskrbo.
Ker mi je nemogoče osebno počastiti z obiskom vso gospodo, ki pride v po tev, so na mojo prošnjo radevolje prevzele nižje navedene tvrdke, sledec patrijotičnemu čutu, zabljzbo na to veliko in patrijotično umetnino, ki je ne bo pogrešala nobena patrijotična hiša v počastenje zvestobe zaveznikov in trajen njen spomin.
Delegat
Gospodarska zveza Trvdka P. Magdic
D. inajska cesta. Franca Jožeta cesta
Trvdka Ant. Krisper Trvdka L. Schwentner
Mestni trg. Prčšernova ulica
prodsodnik rud. družbe „Mokronog“

Knjigoveškega pomočnika
 izurjenega rezalca, sprejme tako
Katoliška tiskarna v Ljubljani.
 V poštev pride tudi ponudnik, četudi ni iz-
 učen knjigoveški pomočnik. Pogoj je: spreten
 rezalec. 2487

Deklica

15 in pol leta stara, močne postave, ima
 že nekaj trgovske prakse, želi vstopiti kot
prodajalka ali pa učenka
 tudi kot

Ponudbe pod »Poštenost« 2502 na uprav-
 ništvo tega lista. 2502

Sprejme se večča, pridna, poštna

prodajalka

krščanskih starišev v trgovino spec-
 ijske stroge. — Plača po dogovoru. —
 Naslov pove upravnništvo tega lista pod
 štev. 2498.

Pošteno dekle s šolsko izobrazbo,
 je zmožna cerkvenega petja in orgljanja,
 želi nadomestovati na kaki župniji

organista

ali biti kod nastavljena organistinja.
 Naslov pove upravnništvo »Slovenca«
 pod štev. 2495.

2 žrebca

prava belgijca se prodata. Vprašati pod
 »poštni predal št. 9 Ljubljana«, ali pa
 v hiši sv. Petra cesta 69. 2496

Očetje, matere, sestre,
 ◆ neveste in prijatelji ◆
 pošljite svojim drugim na bojišče

Kaučičev
strelni periskop

ali jim ga dalte s seboj. V pozicijskem boju varuje
 vsakega vojaka

strelov v glavo.

V Ljubljani se dobiva v trgovini Vaso Petričičev
 nasl. J. Samec in v trgovini Magdič. 2497

Enotna cena samo 4 krone!

Specialni oddelek
platna

v trgovini
A. Šare lastnica Jadviga Šare
 Ljubljana
 Šelenburgova ulica št. 5

nudi se priložnost
 za dobri in ceni
 nakup
 rjuh
 brisalk
 prtov
 prtičev
 brisač
 odejnih rjuh
 blazin
 pernatih blazin
 pernic
 žepnih rut

Za vojake zimsko
 perilo: hlače
 jopice
 sviterje
 rokavice
 žilogrelce
 nogavice
 dokolenice
 kolenogrelce
 ušesogrelce
 gamaše

Švicarska vezenina

500 K 2339
 Vam plačam, ako Va-
 ših kurjih ošes, bra-
 davic in trde kože,
 tekem 3 dni s korenino,
 brez bolečin ne odpravi
Ria-Balsam. Cena lončku z
 jamstvenim pla-
 mom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY,
 Kaschau (Kassa) L., poštni predal 1282 Ogrsko

Namizna jabolka

fine vrste razpošilja sadna razpošiljalnica
FR. CERAR, Stob p. Domžale Kranjsko.
 S kolodvora Domžale 100 kg po 20—35 K
 po kakovosti. Poštna pošiljatev 5 klg. franko
 K 3. — Pošilja se po dogovoru.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah
Peter Angelo, Ljubljana.
 Le pismene ponudbe se žele, tudi od tr-
 govcev. — Posredovalci se iščejo proti
 dobremu plačilu. 2426

Predivo

vseh vrst kupuje po določenih ma-
 kimalnih cenah samo v samonakup-
 vanje za Dolenjsko določena trdka
 2466

Miha Omahena nasl. F. S. Škrabar.

Kupi se večjo množino

iridih in mehkih

DRV

za kurjavo. Ponudbe z navedbo cen, prosto
 postaja Ljubljana (ali poljubni kolodvor z
 navedbo eventualne voznine do Ljubljane.)
 Kupi se tudi v bližini kake železnične po-
 staje bukov gozd za posekati.

Ponudbe na upravnništvo »Slovenca«
 pod št. 2444 do 30. t. m.

Pozor! Vse blago Pozor!

kakor tudi čevlje, dokler kaj v zalogi, brez zvi-
 šanja po stari ceni.
 Tudi zalogo nagrobnih vencev s trakovi in
 napisl.

Prosimo, prepričajte se! 1574

Ujudno se priporoča trdka

K. WIDMAYER, pri »Solncu«, za vodo.

Različne vrste

salam in sira

ima na zalogi trdka Jos. Zidar, Ljubljana Du-
 najska cesa 31. — Odda se od 5 kg naprej.

Najvišje cene. Največji izbor.

 Največji izbor.
L. Mikusch
 tovarna dežnikov
 Ljubljana, Mestni trg 15.

Spiritol
 je vojakom peč!

Sveti, kuha, greje!
 Nosi se v žepu! Neobhodno
 potrebno za bojišče! Razpo-
 šiljajmo takoj našim preze-
 bujočim vojakom!

Dobi se povsod!

Tovarna za »Spiritol«, Dunaj 1., Gluckgasse 2.
 Razprodajalci se iščejo! 1942 1

Sprejmejo se za stalno in tako
sodarji

2479 oziroma
 izvežbani delavci
 za sestavljanje in zapiranje scdov iz
 mehkega lesa pri tovarni barv
I. M. Fink's Eidam v Dolu
 pri Ljubljani.

Trgovski pomočnik

26 let star, izučen špecerijske in železninske
 stroke ter deželnih pridelkov, želi službe
 takoj ali pozneje. Cenj. ponudbe na uprav-
 ništvo »Slovenca« pod »Priden — 2488«.

Volno

za snežne čepice,
 nogavice,
 žilogrelce i t. d.

priporoča
TONI JAGER,
 LJUBLJANA, Židovska ul. 5.

Kupi se takoj

po najvišji ceni vsako množino
 jesenovega lesa Ia
 bodisi okrogel (še stoječ) ait deske.
Orehovega lesa
 I, II in III, vrste, vsake mere.
Domačega kostanjevega lesa,
 vsake vrste, Sprejmejo se tudi zastopniki.
 Pismene ali ustmene ponudbe prosto vagon ja
 pošiljata trdkli:
J. Pogačnik, Ljubljana
 2468 Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).

Oglejte si

pred nakupom veliko zalogo
 izgotovljenih oblek za

moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbir
površnih jopic
 za dame in deklice.

„Pri Škofu“.

Pred Skofijo št. 3, Lingarjeva in
 Medarska ulica.
 Podružnica trdke R. MIKLAUČ.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg
Specijalna trgovina
pletenin, trikotaž in perila.

Priporoča svojo zalogo, kakor:
Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice,
 snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srajce in
 spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.
Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanel.
Perilo za dečke, deklice in dojenčke.
 Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.
Na debelo in drobno.

Ustanovljeno 1. 1893. Ustanovljeno 1. 1893.

Vzajemno podporno društvo
 v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom
 sprejema in obrestuje hranilne vloge po
5% ljanje denarja na razpo-
 lago brezplačno polo-
 žnice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let;
 pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
 Dovoljujejo se ranzijska posojila proti zaznambi na plačo in
 zavarovalni polici ali poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.
 Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki repre-
 zentujejo jamstvene glavnice za 6,432.270 kron.

Načelstvo:
 Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.
 I. podpredsednik: Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani. II. podpredsednik: Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.
 Člani: Fran Borštnik, e. kr. profesor v pokoju v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani; Ivan Dolenc, e. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kano-
 nik v Ljubljani; Anton Koblar, dovan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kand. dat v Ljubljani; dr. Fran Papož, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, e. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, e. kr. gim-
 nazijski profesor v Ljubljani.
Nadzorstvo:
 Predsednik: Anton Kržiž, e. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Cadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor. v Ljubljani; K. Gruber, e. kr. lin. rač. oficijal v Ljubljani; Avgustin Zajc, e. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Ustanovljeno v letu 1842.
Brata Eberl
 Trgovina oljnatih barv,
 laka in firneža
Crkoslikarija
 Slikarja, pohištvena in
 stavbena pleskarja
 Ljubljana, Miklošičeva cesta
 Nasproti hotela Union
 Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega
 lanenega olja.

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
 obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Oljnate barve, najboljše
 vrste fačadne barve,
 vremensko neizpremen-

Lake angleške za kočije, lake
 za pohištvo in druge predmete

Predmete in potrebščine
 za žgalno in briljantno
 slikanje.

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za
 sobne slikarje.

Delavnica za črkoslikarska,
 likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

Tvrka Miha Omahena nasl. F. S. Škrabar
 trgovina z mešanim biagom v Višnji gori sprejme
 za takojšen nastop

Kontoristinje

katera je že tudi službovala v glavni zlogi tobaka
 listotam se sprejme tudi

učeneec

primerne šolske izobrazbo. 2465

ZELEZNATO VINO S KINO
 lekarnarje PICCOLI-ja
 v Ljubljani
 krepla malokrvne, nervovne
 in oslabele osebe

Ali ste že ponovili naročnino?

Modni salon

2100

Stuchly-Maschke
 Ljubljana

Zidovška ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnostne
 novosti z Dunaja

Privozča: navedio izbero
 klubov za dame in de-
 kuce kakor tudi bogato za-
 logo žanirskih klotukov.

Solšno blago.

Popravila točno in vestno.

Priznana nizke cene.

Zunanja naročila na izbiro v obratno pošto.

ANTON BOE

barvarija in kemična pralnica
 Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Dela se izvršujejo tudi na
 Glincah št. 46. Nizke cene!
 Točna in solidna postrežba

Obstoj tvrdke že cez 50 let.

Vojni kreme-zrezki

(Kriegs-Kreme Schnitten)
 nepokvarljiva lina jed, nudi lep zaslužek. — 1 kar-
 on 36 kosov K 4.—. Razpošilja najmanj 3 kartone
 po pošti.

Brandt v Ljubljani, pošta 7.
 Zaloga na debelo: Nowotny, Dunajska cesta.

**Najboljša in najsigurnejša
 prilika za štedenje!**

LJUDSKA POSOJILNICA
 registrirana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni
 hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvičo

sprejema hranilne vloge in vloge v
 tekočem računu, za katere jamčijo
 ne samo njeni zadružniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

430 | 440
 ter jih obrestuje po 4³/₁₀% brez
 kaknega odbitka, tako da sprejme
 vložnik od vsakih vloženih 100 K
 čistih obresti 4.75 kron na leto.
 Stanje vlog je bilo koncem junija
 1915 čez 23 milijonov kron. Za
 nalaganje po pošti so poštnohnan-
 položnice brezplačno na razpolago.

Kačelsivo.

C. kr. avstrijska razredna loterija.

Pri naši poslovnici kupljene srečke so zadele:

K 300.000 glavni dobitok št. 10 202

Izžreban dne 16. okt. 1915, IV. let.

$\frac{1}{8}$ K 5.—	K 30.000 št. 68.435 „ 10.000 „ 130.159, 7.788 „ 5.000 „ 68.425	$\frac{1}{2}$ K 20.—
------------------------	--	-------------------------

mного dobitkov po K 2000, 1000, 400,
 veliko število dobitkov po K 200.

Izplačali smo na dobitkih za

K 911.280.—

Nove srečke za 1. razred
 V. loterije, katerega žre-
 banje se vrši 14. in 16. dec.

prodaja

Ljubljanska Kreditna banka

v Ljubljani

kot poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije in njene
 podružnice v Celju, Celovcu, Trstu in Splitu.

Brzojavke:
 Prometbanka Ljubljana.

C. kr. priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, **Vogal Marijin trg — Sv. Petra cesta.** Delniški kapital in rezerve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
 hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
 vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
 vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shra-
 njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih.
 — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja-
 nje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih prealov samoshrambe (safes) za
 ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaktepom
 stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. sept. 1915 K 93.215.892.—

31. decembra 1912 na knjižico in tekoči račun K 236.633.922.—

DOBI SE V VSIH LEKARNAH!

HERBABNY-jev podfosforato kisl
apneno-železni sirup

Ta je že 46 let uveden, zdravniško preizkušan in priporočen prsi sirup. Odstranjuje slez, pomiljuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih.
Cena steklenici K 250, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev nasl.) Kaiserstrasse Nr. 73-75.
V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikoveu in Volšperku.

Pred ponositeljem
alena se sveti!

Prišče sirup z železom
vse največje zdravilo

Razpošilja se vsak dan.

HERBABNY-jeva 2264
aromatična esenca

že 48 let preizkušena, lajša bolečine in krepi mišice. Lajša in odpravlja bolestanje v členkih in mišicah kakor tudi nerovne bolečine. Nadalje je preizkušena kot oživljajoče in okrepujoče sredstvo pri velikih naporih.
Cena steklenici K 2—, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Na III. mednarodni farmacevtski razstavi odlikovano s veliko zlato svetiljo.

DUNAJ, VII./1.
Kaiserstrasse Nr. 73-75.

Laneno seme

v vsaki množini se kupi. — Ponudbe na A. Zankl sinovi, tovarna barv v 2478 Ljubljani.

5 vinarjev

stane dopisnica, potom katere izvolite zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami, obsegajoče bogato izbero pripravnih predmetov za vsakdanjo rabo in darila; cenik se pošlje vsakomu zastoj in poštine prosto.

Prva tovarna ur JAN. KONRAD
c. in kr. dvorni založnik, Brück št. 1223 (Češko)

Pristne nikeln. žepne ure po 4 20 K, 5— K, V srebru 8 40 K, 9 50 K, Nikeln budika 2 90 K, ure s kukavico 7 85 K, ure z nihalom 9— K. Pošilja se po povzetju. — Neugajajoče se zamenja ali denar nazaj.

Zastave

izgotovljene kakor tudi blago po najnižjih cenah pri tvrdki

BENEDIKT & Co, LJUBLJANA

Pri **epidemijah** in vseh **nalezljivih boleznih**

Mattonijeva je odlično zabra-
njevalno sredstvo

Giesshübler - kiselica

Zaloga v Ljubljani pri gg. Ant. Sarabon, Mih. Kastner, P. Lassnik.

Priložnostni nakupi.

200 zabojev sardin (makrele) 1/2 doze, zaboj s 100 skatljami iz Ljubljane . . . K 120—
3 sodi pristne slivovke, za 100 litrov franko sod, obdavčeno, iz Ljubljane . . . K 255—
8 sodov pelinkovca, za 100 l franko sod, iz Ljubljane K 210—
200 vreč čebule, zdrave za 100kg K 54— nad 1000 kg
100 kg franko vreča iz Ljubljane K 52—
500 stekl. šampanjca sekt (ces. sekt, Austria sekt, Imperial) steklen. iz Ljubljane K 468
Kocke za juho po 5 vin. za dozo s 500 kosi franko vsaka pošta po povzetju . . . . . K 17—
Priporočam pravočasni nakup, dokler je kaj zaloga.

A. Svava
agentura in komisija
Ljubljana, Gradišče 8.

izborno se je obneslo za vojake v vojski in sploh za vsakega kos najboljšje

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, giba, influenci, prsi, vratni in bolesti v hrbtu
Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capitel oompos.
Nadomestilo za **Sidro-Pain-Expeller.**
Steklenica kron. — 80, 1 40, 2—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetina cesta 5.

Dnevno raspošiljanje.

Gritzner in Afrana
10 letna garancija

šivalni stroji

so najboljši in nedosežni v trpežnosti za rodbinsko rabo in obrt.

Prednost: kroglični tek, 2081 biserni ubod.

Ponk v vezenju brezplačno v hiši.

Edina tovarniška zaloga šivalnih strojev
Josip Petelinc, Ljubljana
za vodo Litru trandiskanske a mesto, levo, 3. hiša

Od lastnega pridelka l. 1914 prodam
200 hl belega
150 hl svetlo rdečega (ružice)

izbornega vred po **vina,** hektolter s posodo K 115—. Kupiti se more skupno po 10 hl, odpaldi znesek pa je poslati naprej.

Ivan Zatluka
ravnatelj „Hrv. katol. banke“
Zagreb, Trg Ante Starčević 1

2470

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Cerne
graver in izdelovatelj kavčnk - štambiljev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franco. 553 Ceniki franco.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neopodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zaveod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. . . . . K 173.430.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. . . . . K 48.732.027 76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . . . K 432 232 66

Kdor nam rava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za **odjno zavarovanje**, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Matije Terezije cesta št. 12.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Mizarstvo.

Povsodna spalna ovrava za 2 osebi zgotovljena iz tu- ali inozemskega oreha ali hrasta z marmorjem in ogledalom

Zaloga otroških vozičkov.

Cene konkurenčne.
Blago solidno.

J. Fogačnik

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.

Stroji za pripravljavanje krmne

razpreznice, sekalnice parilnice krompirja, mečkainice, mlne za debelo moko, brzo parilnice luščilnice za koruzo sliskalnice za seno in slamo

izdeluje in razpošilja

PH. MAYFARTH & Co., Dunaj
II. TABORSTRASSE Nr. 71
Tovarna poljedelskih in obrtnih strojev.

Ilustrirani katalog št. 726 gratis in franco.

Lepe zelo trpežne vojne ure!

Nadalje priporočam **ново patriočno prilogo s koledarjem za leto 1916.,** katera se pošilja brezplačno in poštine prosto!

Za obilni obisk najvljudneje vabim

F. Čuden
Ljubljana, Prešernova ulica 1

delničar švicarskih tovarn „Union-ur“.

Velika izbira božičnih daril!

Schicht-perilo — Vojno-perilo

Najcenejši in najboljši način pranja:

Namoči perilo nekoliko ur ali preko noči s pralnim praškom „Zenska hvala“. Peri tedaj daljše kakor običajno. Samo malo mila — najboljšje Schichtovo milo znamka „Jelen“ — je še potrebno, da se dobi najlepše perilo.

➡ Prihrani delo, čas, denar in milo. ➡

Omlno! je najboljšje sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in hiši.

Dobiva se povsodil!

Izdaja konzorcij »Slovenec«.

Tisk: »Katoške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: **Jožef Gostinčar**, državni poslanec.